རྫོང་ཁ་རབ་གསལ་ལམ་བཟང་།

Dzongkha Rabsel Lamzang

རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།
Dzongkha Development Commission

རྫོང་ཁ་རབ་གསལ་ལམ་བཟང་།

Dzongkha Rabsel Lamzang

རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།
Dzongkha Development Commission

Copy right
Dzongkha Development Commission
Royal Government of Bhutan

First Edition 1990

Published by
Dzongkha Development Commission
Royal Government of Bhutan.

Printed at

DRUKSHREE PRESS

FOREWORD

Several dialects are spoken in Bhutan despite its small geographical size. It is, therefore, important for every Bhutanese to be able to communicate in one language with their felow citizens in all parts of the country. If Bhutan intends to continue enjoying social unity and harmony, it is crucial that steps to further promote Dzongkha as the national language of the Kingdom taken.

The policy decision made during the 58th and 6th Session of the National Assembly is to expand the facilities for learning Dzongkha. One main source of learning a language is the availbility of such materials to learners. It is with this in mind tht the Dzongkha Development Commission had made efforts to prepare and publish this book. While prepairing this book, the importance of communicative form of language has been emphasised.

Most of the learners will find this bilingual language book immensely useful. This book will also be of help to foreigners who intends to learn Dzongkha.

I take this opportunity to extend my sincere appreciation to the staff members of this Commission for making no small effort in bringing out this handy and useful publication.

Lyonpo Dorji Tshering
Chairman
Dzongkha Development Commission

PREFACE

Dzongkha has been a spoken language in Bhutan for thousands of years. It gained popularity and became the national language in the 17th century. As the national language, it played a crucial role in strenghening the national identity and unity of the kingdom, and has helped our people to understand our cultural heritage and values. These are based on Buddhism, our religion, which is promulgated in the Choekey script, and the knowledge of Dzongkha enhances the understanding of Choekey.

To safeguard our national identity and social unity, the royal government has prioritised the development of Dzongkha, and identified it as an important objective in the Sixth Plan. To help achieve this national aspiration, the Dzongkha Development Commission is pleased to introduce this bilingual book to promote the learning of Dzongkha. It is our hope that it will help our young adults and foreigners as well to learn the national language.

This book attempts to teach the vocabulary necessary for every day use. To enable English readers to get correct Dzongkha pronunciation, phonetic transcriptions are given in Roman English. We hope the long-felt need of many to learn the national language, Dzongkha.

Sangye Dorji
Secretary

CONTENTS

1. Pronunciation guide line I - IX
2. Dzongkha Alphabets 1 - 10
3. Pronouns 11 - 12
4. Pronouns in the dative and locative 13 - 15
5. Pronouns in the Instrumental 16 - 17
6. Pronouns in the Ablative 18 - 19
7. Pronouns in the Genitive 20 - 22
8. Affirmative and Negative Phrases 23 - 25
9. Adjectives and Adverbs 26 - 31
10. Past Tense 32 - 35
11. Parts of the Body 36 - 38
12. Wearing Apparel 39 - 42
13. Toiletries, Comestics and Accessories 43 - 45
14. Relatives and Family 46 - 49
15. Occupation 50 - 53
16. Food and Drinks 54 - 55
17. Vessels, Flatuare and Utensils 56 - 58
18. Kitchen items and Utensils 59 - 61
19. Grains 62 - 63
20. Vegetables 64 - 66
21. Fruits 67 - 68
22. First Meeting 69 - 71
23. Dzongs and Houses 72 - 74
24. Furniture 75 - 77
25. Titles and Designation 78 - 80
26. Department & Ministries 81 - 82
27. At the Registration Department 83 - 85
28. Terms of Respect (Honorifics) 86 - 90
29. Office Equipment and Supplies 91 - 94
30. Schools Vocabulary 95 - 97

31. Documents 98 - 100
32. Administrative Terminology 101-104
33. Judiciary Legislative Terms 105-109
34. Going to the Office 110-111
35. The Natural Environment (1) 112-114
36. The Natural Environment (2) 115-117
37. Vegetation 118-120
38. Animals 121-125
39. Conversation (1) 126-128
40. Months and Seasons 129-131
41. Days of the Week 132-133
42. Time 134-138
43. Travels 139-142
44. A visit to Dochola 143-147
45. Sports and Games 148-150
46. Tools and Weaponary 151-154
47. Monetary and Revenue Terms 155-158
48. Festivals, Functions and Holidays 159-162
49. Conversation (II) 163-167
50. Kinds of Minerals 168-170
51. Colours 171-173
52. Direction 174-176
53. Conversation (III) 177-178
54. Advice and Commands 179-180
55. Numbers 181-189
56. Patient and Doctor 190-191
57. Conversation (IV) 192-195
58. Political Terminology 196-199
59. Respectful Conversation 200
60. A Letter 201-202
61. National Anthem 203

Pronunciation guide line

The Dzongkha Development Commission experienced a lot of difficulties in pronouncing Dzongkha words written in Roman English due to the lack of a standard procedure for writing Dzongkha pronunciation in Roman English. However, it was our priviledge to be able to work with (Geshe Jamyang Oezer) Dr. George Ven Driem, a language specialist who came to Bhutan through SNV for writing s standard Dzongkha phonetic book which will be published shortly.

As regards the pronunciation where the equivalent Dzongkha works do not exist in English, we have to employ the nearest english spelling to make the Dzongkha sound clear, as described in lession I of this book. However, if anyone is still in doubt, it is better to consult with a native Dzongkha speaker to correct the pronounciation. The romanisation of Dzongkha in English is particularly meant for the correct phonological transcription in Dzongkha but not for transliteration.

1. For example

   There does not exist the English words equivalent ot the following groups of Dzongkha letter. Therefore, pronunciation is made by using the nearest spelling in English as follows :-

ཉ་	ཏ་	ད་	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཤ་	ལྷ་	ཧྲ་
Nya	Ta	Da	Tsa	Tsha	Dza	Sha	Lha	Hra

2. The following groups of Dzongkha letters have been identified with the hard tone sign of apostrophe in front of the letters Nga, Na, Ma, La, Nya, Wa, and Ya for example.

	Dzongkha	Pronunication	Meaning
(a)	ང་	‘Nga	Drum
	སྔ་	‘Nga	Early
	ལྔ་	‘nga	Five
	དངུལ་	‘Ngue	Silver
	མངའ་	‘Nga	Honorific for to have or to keep
(b)	ན་	‘Na	ear
	སྣ་	‘Na	items
	མནའ་	‘Na	Oath
	གནམ་	‘Nam	sky

III

(c)	རྨ་	'Ma	wound
	སྨ་	'Ma	?
	དམའ་	'Ma	Low
(d)	ཀླ་	'La	used for 'lu Sanke diety
	གླ་	'La	used to 'Lang Bull
	བླ་	'La	used for 'lam lama
	རླ་	'La	used for 'Lam Vapour
	སླ་	'La	used for 'Laseni Mixture
(e)	རྙ་	'Nya	used for hiring
	སྙ་	'Nya	used for honorific ear that is 'Nyen
	གཉའ་	'Nya	yoke
	མཉའ་	'Nya	used for word honorific happy that is 'Nye

IV

	རྨྱ་	'Nya	to mediate between persons
	སྨྱ་	'Nya	To stretch hand (choekey)
	དམྱ་	'Nya	used for hell that is 'Nyewa
(f)	དབའ་	'Wa	used for Hello that is 'wai
(g)	གཡའ་	'Ya	Rust
	དབྱ་	'Ya	Used for sound that is 'Yang

Although the Dzongkha letter དབའ་ is being transcribed with the nearest spelling putting a high tone of apostrophe before letter W, but the words such as དབོག་ དབུགས་ དབུས་ etc are to be written as 'Og Ug, Ue etc for easy pronunciation.

3. The following groups of Dzongkha letters have two different pronunciations for example :

Dzongkha	Spelling	1st Pron	2nd Pron
ཀྱ་	Kya	Ca	Ka
ཁྱ་	Khya	Cha	Kha
གྱ་	Gya	Ja	Ga
པྱ་	Pya	Ca	Pca
ཕྱ་	Phya	Cha	Pcha
བྱ་	Bya	Ja	Bja

Althogh, there have been writing cha for ཅ་ and chha for ཆ་ but in this booklet the international standard spellings ca and cha have been used for ཅ་ and ཆ་

4. The letter འ is pronounced is soft tone, as such we put a soft tone (.) mark of a dot beneath the vowel, for example :

འ་	Ạ
འི་	ị
འུ་	Ụ
འེ་	Ẹ
འོ་	Ọ

5.(a) When the vowel U and O (Zhapeu Naro) are added to the letters of the Dzongkha alphabet which are suffixed by Da, Na, La, Sa the examples of the changes of the sound are given below :

Dzongkha	Spelling	Pronunciation
སྐུད་	Skud	Kue
ཀུན་	Kun	Kuen
བསྐུལ་	bskul	Kue

བསྐུས་	bskus	Kue
བཀོད་	b kod	Koe
དཀོན་	d kon	Koen
བཀོལ་	bkol	koe
བསྐོས་	s kos	koe

5.(b) A Dzongkha letter with the suffix Da, Na, La, Sa, without vowels and which doesn't fit the pronunciation tone, we have written as follows :

Dzongkha	Spelling	Pronunciation
སྐད་	Skad	Ke
རྐན་	Rkan	Ken
སྐལ་	S kal	Ke
སྐས་	Skas	Ke

6. When we write Dzongkha using the Roman alphabet, we need to add the following symbols to indicate hard tone, soft tone, open tone, and long high tone.

High tone (') Left front of the letter
Low tone (.) beneath the letter
Open tone (ʌ) circumflex accent above the letter
Long high tone (:) High side end

We have already covered the use of high tone 2 above. Examples for the meaning three tone sounds are given below :

Open tone Dzongkha	Pronunciation	Meaning
དཀརཔོ་	Kâp	White
ལྗགས་	Jâ	Honorific for tongue
བཟངམོ་	Zâm	A name of famale in Bhutan

Low tone

བགོ་	Go	Traditional male dress
ཇ་	Ja	Tea
ཞྭམོ་	Zham	Cap

Long High tone

གཡའ་	'Ya:	Rust
ཀློཤ་	'Lo:	Discussion
ལཱ་	La:	I bag your perdon

It is important to be able to recognise these tone symbols ; for further examples please refer to the officials Romaminisation book.

སློབ་ཚན་ ༡ པ། LESSON 1

རྫོང་ཁའི་ཡི་གུ།
DZONGKHA ALPHABATS

རྫོང་ཁ་ DZONGKHA	ཡིག་སྦྱེབ་ SPELLING	བརྗོད་སྒྲ་ PRONOUN CITION	སྒྲ་དབྱེ་ EQUIVELENT IN ENGLISH
ཀ་	Ka	Ka	Milk
ཁ་	Kha	Kha	Khalif
ག་	Ga	Ga	Garden
ང་	Nga	Nga	Ring
ཅ་	Ca	Ca	Picture
ཆ་	Cha	Cha	Too much
ཇ་	Ja	Ja	Jam
ཉ་	Nya	Nya	?
ཏ་	Ta	Ta	?

ཐ་	Tha	Tha	Thanks
ད་	Da	Da	They
ན་	Na	Na	Nun
པ་	Pa	Pa	Spill
ཕ་	Pha	Pha	Father
བ་	Ba	Ba	Boy
མ་	Ma	Ma	March
ཙ་	Tsa	Tsa	?
ཚ་	Tsha	Tsha	?
ཛ་	Dza	Dza	?
ཝ་	Wa	Wa	Water
ཞ་	Zha	Zha	Pleasure
ཟ་	Za	Za	Zoo
འ་	Ạ	Ạ	?
ཡ་	Ya	Ya	Yarn

ར་	Ra	Ra	Roman
ལ་	La	La	Letter
ཤ་	Sha	Sha	Shop
ས་	Sa	Sa	Sample
ཧ་	Ha	Ha	Hat
ཨ་	A	A	Away

དབྱངས་ཡིག་ལྔ།
The Five Vowels

ཨ་	A	a	Father
ཨི་	I	i	Feet
ཨུ་	U	u	Loot
ཨེ་	E	e	They
ཨོ་	O	o	Phone

ཡ་བཏགས་བདུན།

The Seven consonants with subjoined 'Y'

ཀྱ་	Kya	Ca/Ka
ཁྱ་	Khya	Cha/Kha
གྱ་	Gya	Ja/Ga
པྱ་	Pya	Ca/Pca
ཕྱ་	Phya	Cha/Pcha
བྱ་	Bya	Ja/Bja
མྱ་	Mya	Mya

ར་བཏགས་བཅུ་བཞི།

The Fourteen consonants with subjoined 'R'

ཀྲ་	Kra	Tra	Tata
ཁྲ་	Khra	Thra	True
གྲ་	Gra	Dra	Draw

ཏྲ་	Tra	Tra
ཐྲ་	Thra	Thra
དྲ་	Dra	Dra
ནྲ་	Nra	Na
པྲ་	Pra	Tra
ཕྲ་	Phra	Thra
བྲ་	Bra	Dra
མྲ་	Mra	Ma
ཤྲ་	Shra	Sha
སྲ་	Sra	Sa
ཧྲ་	Hra	Hra

ལ་བཏགས་དྲུག།

The Six consonants with subjoined 'L'

ཀླ་	Kla	'La
གླ་	Gla	'La
བླ་	Bla	'La
རླ་	Rla	'La
ཟླ་	Zla	Da
སླ་	Sla	'La

ཝ་ཟུར་བཏགས་པ་བཅུ་དྲུག།

The Sixteen consonants with the subjoined 'W'

ཀྭ་	Kva	Ka
ཁྭ་	Khva	Kha
གྭ་	Gva	Ga
ཅྭ་	Cva	Ca

ཉྭ་	Nyva	Nya
ཏྭ་	Tva	Ta
དྭ་	Dva	Da
ཙྭ་	Tsva	Tsa
ཚྭ་	Tshva	Tsha
ཞྭ་	Zhva	Zha
ཟྭ་	Zva	Za
རྭ་	Rva	Ra
ལྭ་	Lva	La
ཤྭ་	Shva	Sha
སྭ་	Sva	Sa
ཧྭ།	Hva	Ha

ར་མགོ་བཅུ་གཉིས།

The Twelve consonants with sumounted 'R'

རྐ་	rKa	Ka
རྒ་	rga	ga
རྔ་	rNga	'Nga
རྗ་	rJa	Ja
རྙ་	rNya	'Nya
རྟ་	rTa	Ta
རྡ་	Rda	Da
རྣ་	rNa	'Na
རྦ་	rba	Ba
རྨ་	rMa	'Ma
རྩ་	rTsa	Tsa
རྫ་	rDza	Dza

ལ་མགོ་བཅུ།

The Ten consonants with surmounted 'L'

ལྐ་	lKa	Ka
ལྒ་	lGa	ga
ལྔ་	lNga	'Nga
ལྕ་	lCa	ca
ལྗ་	lJa	ja
ལྟ་	lTa	Ta
ལྡ་	lDa	Da
ལྤ་	lPa	Pa
ལྦ་	IBa	Ba
ལྷ་	lHa	Lha

ས་མགོ་བཅུ་གཅིག།

The Eleven consonants with surmouned 'S'

སྐ་	Ska	Ka
སྒ་	Sga	Ga
སྔ་	Snga	'Nga
སྙ་	Snya	'Nya
སྟ་	Sta	Ta
སྡ་	Sda	Da
སྣ་	Sna	'Na
སྤ་	Spa	Pa
སྦ་	Sba	Ba
སྨ་	Sma	'ma
སྩ་	Stsa	Tsa

Note: Equivalent to English not mentioned in this lesson are to refer in interduction of this Book

སློབ་ཚན་ ༢ པ། LESSON 2

མིང་ཚབ།

PRONOUNS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ང་	Nga	I
ང་བཅས་	Nga ce	We
ཁྱོད་	Choe	You (singular)
ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་	Che cha chap	You (plural)
ཁོ་	Kho	He
ཁོང་ཆ་ཁྱབ་	Khong cha chap	They
མོ་	Mo	She
འདི་(ནི)	Di (Ni)	This
འདི་ཚུ་(ནི་ཚུ)	Di tshu (Ni tshu)	These
དེ་(ཕི)	De (Phi)	That

དེ་ཚུ་(ཕི་ཚུ)	De tshu (Phi tshu)Those	
ང་ཨིན།	Nga ing	I am
ང་བཅས་ཨིན།	Nga ce ing	We are
ང་མི་འགྱོ།	Nga mi jo	I will not go
ང་བཅས་མི་སྡོད།	Nga ce mi doe	We will not stay
ཁྱོད་སོང་།	Choe song	You go
ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་སྡོད།	Che ch a chap doe	You stay or sit (plural)
ཁོང་གཏང་།	Khong tang	Send them
ཁོ་མིན་འདུག་(མི་ནུག)	Kho mindu (minu)He is not here	
མོ་ལུ་སླབ།	Molu 'lap	Tell her
འདི་(ནི)ཤེས་ཅི་ག?	Di (ni) she ci ga?	Did you understand this?
དེ་(ཕེ)ག་ཅི་སྨོ?	De (Phe) ga ci mo?	What is that?
འདི་ཚུ་དགོ།	Di tshu go	These are needed
དེ་ཚུ་མི་དགོ།	De tshu mi go	These are not needed

སློབ་ཚན་ ༣ པ། LESSON 3

མིང་ཚབ་ལུ་ ལ་དོན་སྒྱུར་བ།

PRONOUNS IN THE DATIVE AND LOCATIVE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ང་ལུ་	Nga lu	To me
ང་བཅས་ལུ་	Nga ce lu	To us
ཁྱོད་ལུ་	Choe lu	To you (singular)
ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་ལུ་	Che cha chap lu	To you (plural)
ཁོ་ལུ་	Kho lu	To him
ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ལུ་	Khong cha chap lu	To them
མོ་ལུ་	Mo lu	To her
འདི་ལུ་(ནི་ལུ)	Di lu (Ni lu)	To this
འདི་(ནི)ཚུ་ལུ་	Di tshu (Ni tshu) lu	To these
དེ་ལུ་(ཕི་ལུ)	De lu (Phi lu)	To that

དེ་(ཕི)ཚུ་ལུ་	De (Phi) tshu lu	To those
ང་ལུ་སླབ་	Nga lu 'lap	Tell me
ཁྱོད་ལུ་ག་ཅི་དགོ་ནི?	Choe lu ga ci go ni?	What do you want?
ཁོ་ལུ་སླབ་ཅི་	Kho lu 'lap ci	Said to him
འདི་(ནི)ཚུ་ལུ་མ་སླབ་	Di (Ni) tshu lu ma 'lap	Didn't tell those
ཁྱེད་ཆ་ཁྲབ་ ག་ཏེ་	Che cha chap	Where do you live?
ལུ་སྡོདཔ་སྨོ?	Gâ te lu doep 'mo?	
ང་བཅས་ སྤ་རོ་ལུ་	Nga de paro lu	We live in Paro
སྡོདཔ་ཨིན།	deop ing	
ཁོང་ཆ་ཁྲབ་ཡང་	Khong cha chap ya	Are they also living
སྤ་རོ་ལུ་སྡོདཔ་ཨིན་ན?	Paro lu doep in na?	in Paro?
མེན་ ཁོང་ ཧཱ་ལུ་	Men khong ha lu	No, they live in Ha
སྡོདཔ་ཨིན།	doep ing	
ཁྱོད་ལུ་ཨཔ་དང་	Choe lu âp da	Do you have father

ཨའི་ཡོད་ག?	âi yoe ga?	and mother?
ང་ལུ་ ཨའི་ཡོད་	Nga lu âi yoe	I still have my
ཨ་པ་ཤི་སོང་ཡི།	âp shi so yi	mother but my father died.
ཁོ་ལུ་སྤུན་ཆ་འདུག་ག?	Kho lu peun cha du ga?	Did he have siblings?
ཁོ་ལུ་ཨ་ཞིམ་གཉིས་དང་	Kho lu âzhim 'nyi	He had two elder
ནུ་གཅུང་གཅིག་ཡོད།	da nu chu ci yoe	sisters and one youger brother
ཨ་ཞིམ་གཉིས་ ག་ཏེ་	Ashim 'nyi' gâ te	Where does
སྡོདཔ་སྨོ?	doep 'mo?	two sisters live?
ཨ་ཞིམ་གཉིས་ ཐིམ་	Âzhim 'nyi	The two sisters live
ཕུ་ར་སྡོདཔ་ཨིན།	Thimphu doep ing	in Thimphu

སློབ་ཚན་ ༤ པ། LESSON 4

བྱེད་སྒྲ།

PRONOUNS IN THE INSTRUMENTAL

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ང་གིས་	Nga gi	By me
ང་བཅས་ཀྱིས་	Nga ce gi	By us
ཁྱོད་ཀྱིས་	Choe gi	by you (singular)
ཁྱེད་ཀྱིས་	Che gi	By you (plural)
ཁོ་གིས་	Kho gi	By him
ཁོང་གིས་	Khong gi	By them
མོ་གིས་	Mo gi	By her
འདི་གིས་(ནི་གིས)	Di gi (Ni gi)	By this
འདི་(ནི)ཚུ་གིས་	Di (Ni) tshu gi	By these
དེ་གིས་(ཕི་གིས)	De (Phi) gi	By that

ང་བཅས་ཀྱིས་མཐོང་ཅི་	Ngace gi thong	We saw it
ཁྱེད་ཀྱིས་མ་མཐོང་ག?	Che gi ma thong ci ga?	Didn't you seet it?
ཁོང་གིས་ཡང་མཐོང་ནུག	Khong gi ya thong nu	They also saw it
འདི་(ནི)གིས་ཡང་ ལབ་མས།	Di (Ni) gi ya 'lap me	This is one (He) has said it too.

སློབ་ཚན་ ༥ པ། LESSON 5

འབྱུང་ཁུངས།

PRONOUNS IN THE ABLATIVE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ང་ལས་	Nga le	From me
ང་བཅས་ལས་	Nga ce le	From us
ཁྱོད་ལས་	Choe le	From you (singular)
ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་ལས་	Che cha chap le	From you (plural)
ཁོ་ལས་	Kho le	From him
ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ལས་	Khong cha chap le	From them
མོ་ལས་	Mo le	From her
འདི་ལས་(ཉི་ལས)	Di (Ni) le	From this
འདི་(ཉི)ཚུ་ལས་	Di (Ni) tshu le	From these
དེ་ལས་(ཕི་ལས)	De le (Phe le)	From that

དེ་(ཕི)ཚུ་ལས་	De (Phe) tshu le	From those
ང་ལས་ལེན་	Nga le len	Get from me
ང་བཅས་ལས་སྤྲོད་ཅི།	Nga ce le troe ci	Paid by us
ཁྱོད་ལས་གནང་	Choe le 'nang	Please give from your side
ཁྱེད་ལས་མ་ལེན་	Choe le ma len	Did not take from you (plural)
ཁོ་ལས་ཡང་དགོ་	Kho le ya go	Want from him also
ཁོང་ལས་མི་དགོ་	Khong le mingo	Do not want from them
མོ་ལས་ཉོ་	Mo le nyo	Buy from her
མོ་ལས་དགོ་	Mo le go	Want from her
འདི་(ཉི)ཚུ་ལས་མི་ཉོ་	Di (Ni) tshu le mi nyo	Will not buy from this place
དེ་ཁ་ལས་གཏོན་གཏང་	De kha le toen tang	Remove from this place

སློབ་ཚན་ ༦ པ། LESSON 6

འབྲེལ་སྒྲ།

PRONOUNS IN THE GENITIVE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ངེད་ཀྱི་ ངེའི་	Nge gi (Ngei)	My, mine
ང་བཅས་ཀྱི་	Nga ce ki	our
ཁྱོད་ཀྱི་	Choe ki	Your (singular)
ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་ཀྱི་	Che cha chap gi	Your (plural)
ཁོ་གི་	Kho gi	His
ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ཀྱི་	Kong cha chap ki	Their
མོ་གི་	Mo gi	Her
འདི་གི་ (ནི་གི་)	Di gi (Ni gi)	of this
འདི་ (ནི) ཚུ་གི་	Di (Ni) tshu gi)	of these
དེ་གི་ (ཕི་གི)	De gi (Phi gi)	of that

དེ་ (ཕི) ཚུ་གི་	De (Phi) tshu gi	of those
ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྨོ?	Choe ki ming ga ci 'mo	What is your name?
ངེའི་མིང་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཨིན་ལགས།	Ngei ming Soenam Wangdue ing la:	My name is Soenam Wangdi
ཁྱོད་གཡུལ་ག་ཏེ་ལས་སྨོ?	Choe ue gâ te le 'mo?	Where are you from?
ངེའི་གཡུལ་སྤ་རོ་ལས་ཨིན་ལགས།	Ngei ue Paro le ingla:	I am from Paro
ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་པའི་མིང་ག་ཅི་སྨོ?	Choe ki âpai ming ga ci 'mo?	What is your father name?
ངེའི་ཨ་པའི་མིང་བསོད་ནམས་འཕྲིན་ལས་ཨིན་ལགས།	Ngi âpai ming Sonam Thinley ingla:	My father's name is Sonam Thinley
ཁོ་གི་མིང་ག་ཅི་སྨོ?	Kho gi ming ga ci 'mo?	What is his name?

ཁོ་གི་མིང་རྡོ་རྗེ་དབང་	Kho gi ming	His name is
འདུས་ཨིན་ལགས།	Dorji Wangdue ing la:	Dorji Wangdi
མོ་གི་རྨགཔ་ ག་ཅི་	Mo gi 'mâp ga	What does her
འབད་མི་ཨིན་ན?	ci be mi ing na?	husband do?
མོ་གི་རྨགཔ་ ཤེས་	Mo gi 'mâp	Her husband is
རིག་ཡིག་ཚང་ནང་གི་	she ri yig tsha	an Education
འགོ་དཔོན་ཅིག་	na gigo poen ci	Officer
ཨིན་ལགས།	ing la:	
ཅ་ལ་འདི་(ནི)གི་	Ca la di (ni) gi	What is this
མིང་ ག་ཅི་སླབ་སྨོ?	ming ga ci 'lap 'mo?	thing called?
ཅ་ལ་འདི་(ནི)གི་	Ca la di (ni) gi	This thing is
མིང་ ཆུ་ཚོད་འཁོར་	ming lu chu tshoe	called a clock
ལོ་ཟེར་སླབ་ཨིན།	kho lo se 'lap ing	

སློབ་ཚན་ ༧ པ། LESSON 7

བྱ་ཚིག་མཁོ་ཅན།

AFFIRMATIVE AND NEGATIVE PHRASES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཨིན་	In/Ing	Yes, to be (Equative)
མེན་	Men	No, not be
འདུག་	Du	To be in a place
མིན་འདུག་ (མི་ནུག)	Min du (Mi nu)	Not to be in a place
ཡོད་	Yoe	To exist
མེད་	Me	No, not exist
དགོ་	Go	Want/Must
མིན་དགོ་	Min go	Not want/not have to
སྡོད་	Doe	Sit

མི་སྡོད་	Mi doe	will/does not sit
མ་སྡོད་	Ma doe	Don't sit/didn't sit
འགྲོ་	Jo	Go
མི་འགྲོ་	Mi jo	will/does not go
སོང་	Song	Go, went
མ་སོང་	Ma song	Don't go/didn't go
མ་འགྲོ་	Ma jo	Don't go
ཤོག་	Sho:	Come
མ་ཤོག་	Ma sho:	Don't come
འོང་ནི་	Ọng nị	To come
མི་འོང་	Mi ọng	will/does not come
སླབ་	'Lap	Tell, say
མི་སླབ་	Mi 'lap	will/does not say
འབད་	be	do
མི་འབད་	Mi be	Will/does not do

མ་འབད་	Ma be	Don't do/didn't do
སླབ་ཅི་	'Lap ci	Said/ told
མ་སླབ་	Ma ' lap	Don't say/didn't say
མིང་	Ming	Name, Noun
ཚིག་	Tshik	Word
ཉུང་ཚིག་	Nyung tshik	Singular
མང་ཚིག་	Mang tshik	Plural
དྲི་བ་	Dri wa	Question
དྲིས་ལན་	Dri len	Answer

སློབ་ཚན་ ༨ པ། LESSON 8

བྱ་མིང་གི་ཁྱད་ཚིག།

ADJECTIVES AND ADVERBS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
རིངམོ་	Ri: m	Long,tall
ཐུང་ཀུ་	Thungku	Short
སྦོམ་	Bom	Big
ཆུང་ཀུ་	Chungku	Small
སྟུག་པགས་པ་	Tuk papa	Thick
ཕྲ་སི་སི་	Pchasisi	Thin (thread, rope)
སླབ་ཁྲོལ་ཁྲོལ་	Sapthroe-throe	Thin (cloth, paper)
ཡར་	Ya:	Up
མར་	Ma:	Down
ཕར་	Pha:	There

ཚུར་	Tshu	Here,hither
རྒྱ་	Ja	Width
སྐམ་	Kam	Dry
རློནམ་	'Loem	Wet
ལེགས་ཤོམ་ (ལེགས་ཤིམ)	Leshom/ Leshim	good
ཟློགཔོ་ (ཇུང་ཉེས)	Zop /jang nye	Bad
མགྱོགས་པར་	Joba	Quickly
འགྲོས་ཀྱི་ (འགོ་ལི)	Droe ki (gole)	Slowly
གསརཔ་	sa:p	New
རྙིངམ་	'Nyi:m	Old (of things)
ཕྱུགཔོ་	Pchup	Rich
སྤྱངཀ་	Pchangka	poor
བཟངམོ་	Zâ:m	Well-bred
ངནམ་	Ngem	Bad,evil

ཕྲང་ཏང་ཏ་	Thrang tang ta	Straight, honest
གཡོ་གཡོཝ་	'Yoyou	Crooked
ལཱ་ཁག་	Lâkha	Difficulty
འཇམ་ཏོང་ཏོ་	Jam tongto	Easy
རྒསཔ་	Gêp	Old (person)
གཞོནམ་	Zhoem	Young
ཤིང་དེ་རིངམོ་འདུག།	Shing de rim du	That tree is tall
ཁོ་གཟུགས་ཐུང་ཀུ་ ཨིན་པས།	Kho zu thungku Im be	He is short
ཤ་སྐམ་ཟ་བ་ཅིན་ ཞིམ་ཏོང་ཏོ་འོང་།	Sha kam za wa cinzhim toto ong	Meat is very tasty when it is dried
ང་གིས་ཉ་སྦོམ་ཅིག་ བཟུང་ཡི།	Nga gi nya bom ci zung yi	I have caught a big fish
རོ་ཁྱི་ཆུང་ཀུ་དེ་ ང་ ལུ་བཙོང་གནང་།	Rochi chungku de nga lu tsong 'nan g	Please sell me that small dog

པགས་ཀོ་དེ་ སྦུག་པགས་པ་ འདུག།	Pako de tu papa du	That skin is thick
དོརམ་དེ་ ཁབ་ ཕྱུ་སི་སི་གིས་ བཙེམ།	D o:m de khap pchasisi gi tsem	Stitch the trousers with a neddle
ང་ཡར་འགྱོཝ་ད་ དྲག་ཤོས་ མར་ལྡོན་དེས།	Nga ya: jou da drasho ma: joen de	While I was going up Dasho was coming down
རྩེདམོ་རྩེ་སའི་ ཐང་རྒྱ་སྦོམ་དགོ།	Tsem tse si thang ja bom go	The playground must be wide
ཁོ་གིས་ ལཱ་ ཟོགཔ་འབདཝ་ མས།	Kho gi la: Zo:p beu me	He does bad deeds

ཁོ་བུཚ་ཆུང་ཀུ་ཨིན།	Kho butsh chungku ing	He is a small boy
ཁོ་ལས་ང་རིང་།	Kho le nga ri:ng	I am taller than he is
ཡིག་ཚང་ནང་ལས་	Yiktshang na le joba	Come quickly from the office
མགྱོགས་པར་ཤོག།	sho:	
རྩིས་འགྲོས་ཀྱི་འབད་	Tsi droeki	Calculate
ཀྱིབས།	be chap	carefully
མེ་ཏོག་གསརཔ་	Meto sâ:p	Pick fresh
བཅག་འབག་ཤོག།	chak bâ sho:	flowers and and bring them

ཕྱུགཔོ་གིས་ སྤྱང་ཀ་	Pchup gi pcangka lu	A rich man should give
ལུ་བྱིན་དགོ།	bjingo	to the poor
མི་ངན་ཁོ་ལུ་ ཆ་	‘Mi ngen kho	Don't help such
རོགས་མ་འབད།	lu charo ma be	a bad man

སེམས་ཐྲང་པ་ཅིན་	Sem thrang pa	If you are
ག་གིས་ཡང་ གཡོ་	cin gâ gi ya ‘yo	determined, no
མི་ཚུགས།	mi tshu	one can distract you.
ལོ་རྒསཔ་ད་ གཞོན་	Lo gêp da	When you get
མའི་གྱལ་ཁར་མ་	zhoem mi gye	old, you shouldnt
འཛུལ།	kha ma dzue	mix with the young

སློབ་ཚན་ ༩ པ། LESSON 9

དུས་འདས་པ།
PAST TENSE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ང་སོང་ཡི་	Nga song yi	I have been (there)
ང་བཅས་སོང་ཡི་	Nga ce song yi	We have been (there)
ང་གིས་ལཱ་འབད་ཡི་	Nga gi la: be yi	I had worked
ཁྱོད་ཀྱིས་ག་ཅི་	Choe ki ga ci	What did you
འབད་ཡི?	be yi?	do?
ཁོ་ཁྱིམ་ནང་	Kho chim na	He had been home
སོང་ནུག་	song nu	
ཁོང་གིས་ཡི་	Kho gi yigu dri	Thy had written
ག་བྲིས་ནུག་	nu	letters

མོ་གིས་སླབ་ནུག་	Mo gi 'lap nu	She had told
མོ་ལུ་སླབ་ཅི་	Mo gi 'lap ci	Told her
མོ་ལས་ལེན་ཡི་	Mo le len yi	(he) got from her
འདི་(ནི)ལས་ལེན་	Di (ni) tshu le	Have taken from
ཚར་ཡི་	len tsha yi	them
དེ་(ཕི)ཚུ་ཕམ་	De (phi) tshu	Those were defeated
སོ་ཡི་	pham soyi	

དུས་མ་འོངས་པ།
FUTURE TENSE

ང་འགྱོ་ནི་ཨིན་	Nga jo ni ing	I will be going
ང་བཅས་ལས་	Nga ce le troe	Will be paid by

སྤྲོད་ནི་ཡིན་	ni ing	us
ང་བཅས་ཀྱིས་	Nga ce gi 'lap	We will tell
སླབ་འོང་	ọng	
ཁྱོད་ལུ་ང་གིས་	Che lu nga gi	I will give you
སྤྲོད་འོང་	troe ong	
ཁྱིད་ཀྱིས་ཡང་	Che ki ya	You may also
སླབ་ནི་འོང་	'lap ni ọng	have to say
ཁོ་འགྱོ་ནི་ཡིན་	Kho jo ni ing	He will be going
ཁོང་ཡང་འགྱོ་	Khong ya jo	They will also
ནི་ཡིན་	ni ing	going
མོ་ཡང་འགྱོ་འོང་	Mo ya jo ọng	She may be going also

དུས་ད་ལྟ་བ།

PRESENT TENSE

ང་འགྱོ་དོ་	Nga jo do	I am going
ང་གིས་འབད་དོ་	Nga gi be do	I am doing
ཁྱོད་འགྱོ་དེས་	Choe jo de	You are going
ཁོང་གིས་འབད་དེས་	Khong gi be de	They are doing
མོ་གིས་བྲི་དོ་	Mo gi dri do	She is writting
ང་བཅས་ལམ་འགྱོ་དོ་	Nga ce lam jo do	We are walking
ཁོང་ལཱ་འབད་དེས་	Khong la:be de	They are working
མོ་ཆུ་འཁྱུ་དེས་	Mo chu chu de	She is washing

སློབ་ཚན་ ༡༠ པ། LESSON 10

གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས།
PARTS OF THE BODY

ཕལ་སྐད་ Ordinary	ཞེ་ས་ Honorific	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation		ཨིང་ལིཤ། English
གཟུགས་	སྐུ་གཟུགས་	Zu:	Kuzu	Body
གདོང་	ཞལ་	Dong	Zhe	Face
མགོ་ཏོག་	དབུ་	Guto	U	Head
སྐྲ་	དབུ་སྐྲ་	Ca	U tra	Hair
དཔྲལཕ་	-	pceu		Forehead
མིག་ཏོ་	སྤྱན	'Mito	Cen	Eye
མིག་རྫིམ་	སྤྱན་རྫིམ་	'Mi dzim	Cen dzim	Eyebrow
རྣམ་ཅོག་	སྙན་	'Namcho	'Nyen	Ear
སྣ་པ་	ཤངས་	Lhapa	Shang	Nose
རྒྱ་བོ་	ཞལ་རྒྱ་	Jau	Zheja	Beard

ཁ་	ཞལ་	Kha	Zhe:(I)	Mouth
སོ་	ཚེམས་	So	Tshem	Tooth
ལྕེ་	ལྗགས་	Ce	jâ:	Tongue
ཨོལ་སྐོག་	མགྲིན་པ་	Oeko	Drimpa	Throat
དཔུང་མ་	-	Pum		Shoulder
བྲང་ཁོག་	-	Bjangkho		Chest
ལག་པ་	ཕྱག་	La:p	Cha:	Hand
མཛུབ་མོ་	ཕྱག་མཛུབ་	Dzum	Chadzup	Fingers
ཕོཝ་	སྐུ་ཕོཝ་	Phou	Kuphou	Belly
དོན་སྙིང་	ཐུགས་	Doenhi	Thu	Heart
སྐེདཔ་	སྐུ་སྐེད་	Kep	Kuke	Waist
ཕོ་ཅུམ་	སྐུ་ཕོཝ་	Phocum	Kuphou	Abdomen
བརླད་དོ་	-	'Ledo		Thigh
པུ་མོ་	ཞབས་པུས་	Pumo	Zhapue	Knee
རྐངམ་	ཞབས་	Ka:m	Zhap	Leg

རྟིང་མ་	ཞབས་རྟིང་	Tim	Zhapting	Heel
སྒལ་པ་	-	Gêp	Kujab	Back
རྒྱབ་	སྐུ་རྒྱབ་	Jab	Kujab	Back of body
ཁྲག་	སྐུ་ཁྲག་	Thra	Kuthra	Blood
རྣག་	-	'Na		Pus
ཆུ་སེར་	-	Chu se		Lymphatic fluid
ཤ་	སྐུ་ཤ་	Sha	Kusha	Flesh
རུ་ཏོག་	སྐུ་རུས་	Ruto	Kurue	Bone
ཉམས་	སྐུ་ཉམས་	Nyam	Ku nyam	Fat
རྩ་	སྐུ་རྩ་	Tsa	Kutsa	Vein
སེན་མོ་	ཕྱག་སེན་	Simu	Chasen	Fingernail
	ཞབས་སེན་	Zhapsen		Toenail
ཚིགས་	སྐུ་ཚིགས་	Tshi	Kutshi	Joint
ཨ་སྦུག་		*Âbu*		*Buttock*

སློབ་ཚན་ ༡༡ པ། LESSON 11

གྱོན་ཆས་ཀྱི་སྐོར།

WEARING APPAREL

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
བགོ་ལ་	Gọla	Cloth, Dress
ཞྭམ་	Zhạm	Hat, Cap
རྒྱ་ཞྭམ་	Jazhạm	Hat with brim
སྟོད་བགོ་	Toegọ	Upper garment
ཁེན་འཇར་	Khenja	Shirt
སྐེ་རགས་	Kera	Sash/belt
དོརམ་	do:m	Trousers
ཨོམ་སུ་	Omsu	Stokings
ལྷམ་	Lham	Shoes
རྒྱན་ཆ་	Gyencha	Ornament

སིན་ཅུང་	Sincu	Earrings
གདོབ་ཅུང་	dopcu	Bracelet
གཡུ་	'Yu	Turquoise
བྱུ་རུ་	Bjuru	Coral
མཛུབ་དཀྱི་	Dzuki	Ring
ཕོ་བགོ་	Pho gọ	Male dress
མོ་བགོ་	Mo gọ	Female dress
སྨད་གཡོགས་	'Me 'yo	Skirt
མགུ་བཙུགམ་	Gutsum	Gown for a woman
ལག་ཤུབས་	Lakshup	gloves
བཀབ་ནེ་	Kapne	Shawl
མལ་ཆ་	Me cha	Blanket
ཧང་	Hâng	Pillow
གདན་	Den	Carpet,mat
ཆར་བཀབ་	Cha kap	Rain-cloak

གདན་ཁེབས་	Den khep	Bedsheet
ཉིན་གདུགས་	Nyindu	Umbrella
གྲི་ཅུང་	Gicung	dagger
ཆུ་ཚོད་གྷ་རི་	Chutshoe gâri	Watch
ང་བཅས་ ལྟདམོ་བལྟ་ བར་འགྱོཝ་ད་ བགོ་ ལ་གསར་པ་གྱོནམ་ཨིན།	Ngace te:m tawa Jou da gọla sâ:p gyoem ing	When we go see a show we wear new dress
བླམ་འབྱོནམ་ད་ ཞྭམོ་ཕུད།	'Lam joem da zhạm phue	When the lama comes take off your cap
གསེར་གྱི་མཛུབ་དཀྱི་ཉོ།	Se gi dzuki nyo	Buy a gold ring
གཡུ་དང་ བྱུ་རུ་ རྒྱན་ཆ་ཨིན།	'Yu da bjuru gyencha ing	Turqoise and coral are ornaments
ང་བཅས་རང་གི་ བགོ་ ལ་ཚུ་ ཁམས་དྭངས་ཏོག་ ཏོ་འབད་བཞག་དགོ།	Ngace ra gi gola tshu kham dang toto be zha go	We should keep our clothes very neat

གདན་ཁེབས་ཆུ་འཁྱུ།	Denkhep chu chu	Wash the bedsheet.
ང་ལུ་ བལ་གྱི་མལ་ ཆ་གཉིས་ཡོད།	Nga lu be gi me cha 'nyi yoe	I have two wollen blankets
ཁོ་གིས་ བགོ་དམརཔོ་ ཅིག་གྱོན་ནུག།	Kho gi go 'ma:p ci gyoen nu	He is wearing a red cloth
གདན་ཁར་ཉལ།	Denkha nye	Sleep on the carpet
ལྷམ་འཕྱག།	Lham pcha	Polish the shoes

སློབ་ཚན་ ༡༢ པ། LESSON 12

གཟུགས་ཁར་བརྒྱན་ནི་གི་ཅ་ལ་དང་ཁྲུས་ཆས།

TOILETRIES, COSMETICS AND ACCESSORIES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
དཔའ་རྟགས	Pâta:	Sword
སྐེ་ཆ་	Kecha	Ornament
མཛུབ་དཀྲི་	Dzuki	Finger ring
སེན་རྩི་	Sentsi	Nail polish
ལྷམ་རྩི་	Lhamtsi	Shoe polish
ཁ་སྨན་	Kha 'men	Lipstick
སྐྲ་སྨན་	Ca 'men	Hair oil
མགུ་ཤད་	Gushe	Comb
མིག་ཤེལ་	'Migshe	Spectacles
ཐེབ་ཙུ་	Thepcu	Button

གླང་ལེབ་	'Langle	Soap
སོ་སྨན་	So 'men	Toothpaste
སོ་བཀྲུ་	Sotru	Toothbrush
ཨར་ལྷོ་	Ârco	Towel
དབུར་སྟི་	Urti	Iron (for ironing)
ལྷབ་ཕྱི་	Lhapchi	Hankerchief
ཁ་དཀྲིས་	Khatri	Scarf
དཔའ་རྟགས་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གི་ འགོ་ དཔོན་ཚུ་གི་ གོ་སའི་ རྟགས་ཅིག་ཨིན།	Pâta:di druk zhung gi gopoen tshu gi gosai tâ:ci ing	The Sword (Pata is a sign of senior officers' rank in Bhutan
ཨམ་སྲུ་གི་ལྟག་སྐོག་ ཁར་ བཏགས་ནི་གི་ རྒྱན་ཆ་ཚུ་ལུ་ སྐེ་ཆ་ ཟེར་སླབ་འོང་།	Âmtshugi tako kha Tanigi gyen cha tshu lu kechase\'lap ọng	The ornaments which are used by around the neck by women are called kecha

སོ་བཀྲུ་ སོ་སྨན་ གླང་ལེབ་ ཨར་ལྷོ་ཚུ་ ཁྲུས་ ཆས་ཨིན།	Sotru so 'men 'langle ârco tshu thrue che ing	The tooth brush toothpaste,soap and towels are called Trueche (toiletries)
ས་གྲང་སར་ལྷོད་པ་ད་ ཁ་དཀྲིས་དཀྲི་བ་ཅིན་ དྲོ་འོང་།	Sa jângsa lhoepda kha tri kiwa cin dro ọng	It will be warm when we wear a muffler in cold places
མིག་ཚོན་ སེན་རྩི་ ཁ་སྨན་དེ་ཚུ་ ཨམ་སྲུ་ གིས་དབུ་རལ་ཨིན།	Migtshoen sentshi kha/ 'men di tshu amtshu gi u:a ing	Eye, cosmetics nail pǒlish, and lipstick are used by women

སློབ་ཚན་ ༡༣ པ། LESSON 13

ནང་མི་ཉེ་ཚན་གྱི་སྐོར།

RELATIVES AND FAMILY

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
མི་	'Mi'	Person
ཕོ་སྐྱེས་	Phoge	Man
ཨམ་སྲུ་	Âmtshu	Woman
ཨ་པ་	Âp	Father
ཨའི་	Âi	Mother
བུ་	Bu	Son, boy
བུམོ་	Bu:m	Daughter, girl
ཨ་ཁུ་	Âkhu	paternal uncle
ཨ་ནེ་	Âne	Paternal aunt
ཨ་ཞང་	Âsha	Maternal uncle
ཨམ་ཙུམ་	Âmcum	Maternal aunt

ཕོ་རྒནམ་	Phogêm	Elder brother
ནུ་གཅུང་	Nuchu	Younger brother
སྲིངམོ་	Si:m	Younger sister (of a man)
གནསམོ་	'Ne:m	Wife
ཨ་ཞིམ་	Âzhim	Elder sister
ནུམོ་	Nu:m	Younger sister (of a woman)
སྤུན་ཆ་	Puencha	Siblings
ཚ་བོ་	Tshau	Nephew
ཚམོ་	Tsham	Niece
སྐུདཔོ་	Kuep	Brother in-law
མགཔ་	'Mâ:p	Son in-law
མནའམ་	'Na:m	Daughter in-law
ཨ་རྒས་	Â gê	Grandfather
ཨང་རྒས་	Âng gê	Grandmother
ཨ་ལོ་	Â lo	Child

ཁྱོད་ལུ་ཨ་ལོ་ཡོད་ག?	Choe lu âlo yoe ga?	Do you have children?
ང་ལུ་ བུ་གཅིག་དང་ བུམོ་གཅིག་ཡོད་ལགས།	Nga lu bu ci da bu:m ci yo la:	Yes, I have one son and one daughter
བུ་དེ་ ལོ་ག་འདེ་ཅིག་ འགྱོཝ་སྨོ?	Bu de lo gâde ci jou 'mo?	How old is the boy?
བུ་དེ་ ལོ་བཅོ་ལྔ་ འགྱོཝ་ཨིན་ལགས།	Bu de lo cenga jou in la:	The boy is fifteen years old
ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་ཞིམ་དེ་ གཉེན་རྐྱབ་ཅི་ག?	Choe gi âzhim de 'nyen cab ci ga?	Has your elder sister got married?
ངའི་ཨ་ཞིམ་དེ་ གཉེན་ བརྐྱབས་དེ་ ཟླཝ་གཅིག་ ཡར་སོང་ཡི།	Ngei âzhim de 'nyen chap di dau ci ya soyi	My elder sister got married a month ago.
ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་ཞང་ལུ་ བུམོ་ཡོད་ག?	Choe gi asha lu bum yoe ga?	Does your maternal uncle have a daughter?

ངའི་ཨ་ཞང་ལུ་ བུམོ་ གཉིས་ཡོད་ལགས།	Ngei âsha lu bu:m nyi yoe la:	My maternal uncle has two daughters
ཁྱོད་ཀྱི་སྲིང་མོ་དེ་ ང་ ལུ་གནང་སྨ་རེད་ལགས།	Choe gi si:m de nga lu 'nang 'mare la:	Please give me your younger sister in marriage
ངའི་སྲིང་མོ་དེ་ ད་ལྟོ་ ཆུང་ཀུ་རང་ཨིན་ལགས།	Ngei si:m de dato chungku ra ing la:	My younger sister is too young at present
དེ་སྦེན་ ཁྱད་མིན་ནུག།	Deben khe minu	Then never mind
བཀྲིན་ཆེ།	Ka drin che	Thank you

སློབ་ཚན་ ༡༤ པ། LESSON 14

འཚོ་ཐབས་དང་ལཱ་གཡོག།
OCCUPATION

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
བླམ་	'Lam	lama
སློབ་དཔོན་	'Lopoen	Teacher
དགེ་སློང་	Gelong	Monk
མི་གནགཔ་	'Mina:p	Commoner layman
གཞུང་གཡོགཔ་	Zhung 'yo:p	Government servent
ཁུར་ལཱཔ་	Ula:p	Labourer
སློབ་གྲྭཔ་	'Lopdrap	Student
མགར་ཝ་	Gâu	Blacksmith
སྒྲོས་ཀོ་	Troeko	silversmith
དྲུང་འཚོ་	Drung tsho	Physician, Doctor

ཚོང་དཔོན་	Tshong poe	Trader shopkeeper
ཚེམས་དཔོན་	Tshem poen	Tailor
བྱ་རོགས་	Bjaro	Servant
བཟོ་བོ་	Zou	Carpenter
ལྷ་བྲིསཔ་	Lha drip	Painter
བླམ་མཇལ་བར་སོང་།	'Lam je wa song	Go to meet the lama
སློབ་དཔོན་ལུ་ཞུ་སྟེ་ དཔེ་ཆ་ལྷབས།	'Loepoen lu zhu ti pcepha lhap	Ask permission from the teacher and study
དགེ་སློང་ཅིག་འདུག།	Gelong ci du	There is a monk
ཁོ་ གཞུང་གཡོག་ནང་ འཛུལ་སོ་ ཡི།	Kho zhung 'yog nang dzue so yi	He has joined government service
མི་གནགཔ་གི་གཡོག་དི་ ལཱ་ཁག་འདུག།	'Minap gi 'yog di lakha dug	A farmer's work is (difficult)
ཁུར་ལཱཔ་ ཤིང་བཅད་ པར་ ཡར་སོ་ ཡི།	Ula:p shing ce ba ya soyi	The labourers went to cut the trees

སློབ་གྲྭཔ་བུ་ཚ་ཚུ་ འཛོམས་སྡོད་ནུག།	'Lopdrap bu tshu dzom doe nu	The students were assembled
མགརཟ་དེ་ ལྕགས་ བརྡུང་སྡོད་ནུག།	Gâu de ca dung doe nu	The blacksmith was striking an iron
སྒྲོས་ཀོ་གིས་ དངུལ་གྱི་ ལྕགས་དཀར་བཙོང་ནུག།	Troeko gi 'ngue gi caka tsong nu	The silversmith sold the silver plan box
དྲུང་འཚོ་ལུ་ བརྟག་ དཔྱད་འབད་བཅུག།	Drung tsho lu ta ce be cu	Have the doctor check
ཚོང་དཔོན་གྱིས་ ཚོང་བཙོང་མས།	Tshong poen gi tshong tsom me	The shopkeeper sells the goods
བགོ་བཙེམ་ནི་དེ་ ཚེམས་དཔོན་ལུ་སྤྲོད།	Go tsem ni de tshem poen lu troe	Give the tailor the cloth to be sewn
བྱ་རོགས་ཅིག་ འཚོལ་དགོ་པས།	Bjaro ci tshoe go be	A servant must be found

ངེད་ཀྱི་ཁྱིམ་ བཟོ་བོ་ གིས་བརྐྱབས་ཅི།	Ngi gi chim zou gi cap ci	My house was built by the carpenter
ཚོན་ལྷ་བྲིས་པ་གིས་ བཏང་བཏངམ་ཨིན།	Tshoen lhadrip gi tang tam ing	The painting has beem done by the artist

སློབ་ཚན་ ༡༥ པ། LESSON 15

བཟའ་འཐུང་གི་རིགས།

FOOD AND DRINKS

ཕལ་སྐད་ Ordinary	ཞེ་ས་ Honorific	བརྗོད་སྒྲ་ Pron.	བརྗོད་སྒྲ་ Pron.	ཨིང་ཡིག་ English
བཞེས་སྒོ་	གསོལ་ཚོགས་	Zhego	Soe tsho	Food
ཆུམ་	གསོལ་ཆུམ་	Chum	Soe chum	Rice
ཕྱེ་	གསོལ་ཕྱེ་	Pche	Soe pche	flour
མར་	གསོལ་མར་	Ma	Soe ma	Butter
ཚོདམ་	གསོལ་སྐྱིས་	Tshoem	Soe ge	Curry
ཤ་	གསོལ་ཤ་	Sha	Soe sha	Meat
གཏད་ཛས་		Te ze		Bread
ཆུ་	གསོལ་ཆུ་	Chu	Soe chu	Water
ཨོམ་		O:m		Milk
དརཐ་	བཞེས་དར་	Dau	Zheda	Butter milk
ཞོ་	གསོལ་ཞོ་	Zho	soe Zho	Curds
ཇ་	གསོལ་ཇ་	Ja	Soe ja	Tea
ཆང་	ཆབ་ཆུ་	Chang	Chap chu	Drinks
ཐུགཔ་	བཞེས་ཐུ་	Thuep	Zhethu	Soup
ཉིན་མ་གི་ལྟོ་	གསོལཐ་	Nyima gi to	Soeu	Lunch
ཕྱི་རུ་གི་ལྟོ་	ཚོགས་	Pchiru gi to	Tsho	dinner

སློབ་ཚན་ ༡༦ པ། LESSON 16

བཟའ་བཏུང་གི་ཏོད་ཆ།

VESSELS, FLATUARE AND UTENSILS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཕོརཔ་	Pho:p	Cup
བང་ཅུང་	Bangcung	(Bangchu) a dish made of bamboo
ཟླ་པ་	Dâbang	Wooden dish
ཚ་དམ་	Tshadam	Flask
ཐུ་རམ་	Thu:m	Spoon
ཀང་ཀྲ་	Kangtra	Fork
གྲི་སྦྲབ་	Gisrap	Knife
དཀར་ཡོལ་	Kayoe	Cup
ཤིང་ཀྲོ་	Shingtro	Tray
པད་སྡེར་	Pede	Plate/Saucer

ཐ་ལི་	Thali	Plate
ཤེལ་དམ་	Shedam	Bottle
པ་ལང་	Palang	Wine bottle made of bamboo
ཀྲུན་	Cen	Jug
ཤེལ་ཕོར་	Shephor	Glass
ཇ་དུམ་	Jandum	Water bottle made of wood
བཞེས་སྒོ་ ཕོརཔ་དང་ བང་ཅུང་ནང་ བཟའ་ ནི་འདི་ འབྲུག་གི་སྔོན་ ཐོག་ལམ་ལུགས་ཅིག་ཨིན།	Zhego phopda bangchung na zani di druk ki 'ngoen tho lamlu ci ing	To take food with phop and bangchung is ancient custom of Bhutan
འཛམ་གླིང་སྤྱིར་བཏང་གི་ ལུགས་སྲོལ་ལས་ བཞེས་ སྒོ་བཟའཝ་ད་ ཐུ་རམ་ དང་ ཀང་ཀྲ་ གྲི་སྦྲབ་ འདི་རང་དགོ།	Dzamling cirtang gi lugsoe le zhego zau da thum kangtra da gisrap di ra go	In International practice, it is necessary to use spoon,fork and knife while eating food

ལྟོ་བཟའཐུ་ད་ ཆུའི་ རྒྱུན་ནང་ ཆུ་འདེགས་ དེ་བཞག་དགོ།	To zau da chui cen na chu deg de zhago	While eating food, drinking water should be kept in a jug
ཚ་དམ་ནང་ ཇ་གླུགས་ བཞག་པ་ཅིན་ དྲོད་དེ་ སྦེ་རང་སྡོད་བཏུབ།	Tshadam na ja 'lug zhapa cin droe debe ra doe tup	Tea will remain hot if you put it in a flask
དཀར་ཡོལ་ཕོརཔ་འདི་ ཁམས་དྭངས་ཏོག་ཏོ་ ཅིག་ཨིན།	Kayo phorpdi kham dang toto ci ing	The kayo cup looks neat and clean

སློབ་ཚན་ ༡༧ པ། LESSON 17

ཐབ་ཚས་ཀྱི་རིགས།

KITCHEN ITEMS AND UTENSILS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཐབ་	Thap	Stove
རྫ་ཆ་	Dzacha	Vessels
རྫམ་	Dzam	Earthenware pot
གཟའ་རུ་	Zaru	Ladle
གཟན་སྐྱ་	Zenca	Flat stirring rod
ལྕགས་གཟར་	Caza	Iron ladle
ཆང་བཞོ་	Changzho	Wine sieve (strainer)
ཀུ་ཙུ་	Kucu	Beverage ladle, bear scoop
ཀུ་	Ku:	scoop
ཇམ་སྦྲིས་	Jamji	Kettle

གཞོངམ་	Zho:m	Trough (wooden)
ཊི༔	Di	Brass pot
ལྷ་ང་	Lhanga	Frying pan (large)
ཛ་བཙག་	Jatsa	Sieve tea strainer
དོབ་	Dop	Bucket
ལག་ཙུང་	Lakcu	Basket
ཐབ་ལུ་ ཤིང་ཐབ་ ལྷུང་ཐབ་ སྣུམ་ཐབ་ ཟེར་ མ་འདྲཝ་ལེ་ ཤ་ཡོད།	Thaplu shing thap 'lungthap 'numthap se mudrau lesha yoe	There are different types of stoves like, gas stove,kerosene stove and fire place
ཐབ་ཚང་ནང་ བཞེས་སྒོ་འབད་ནི་ གི་ ཧོད་ཆ་ཚུ་ལུ་ ཛ་ཆ་ཟེར་སླབ་ཨིན།	Thaptshana zhego benigi hoecha tshulu dzacha se 'lap ing	The items which are used in the kitchen for cooking are called dzacha

ལག་ཙུང་འདི་ འབྲོགཔ་ ཚུ་གིས་ ཚར་གྱིས་ འཐག་སྟེ་བཙོང་མ་ཨིན།	Lak cungdi bjop tshugi tshagi thak ti tso:m ing	Baskets are made by the Bjops (nomadia cowherds) out of bamboo
དོབ་ལུ་ ལྕགས་དོབ་དང་ ཤིང་གི་དོབ་ གྱིབ་ཀྱི་ དོབ་ཟེར་ དབྱེ་བ་ལེ་ཤ་ ཡོད།	Doplu cadop da shingidop gipki dop se ewa lesha yoe	There are differnt types of bucket like iron bucket, rubber bucket, plastic bucket, and wooden bucket

སློབ་ཚན་ ༡༨ པ། LESSON 18

འབྲུ་སྣའི་རིགས།

GRAINS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
འབྲུ་	Bju	Grains
རེད་	Re	Paddy
དཀར་	Kâ:	Wheat
ནག་	Nâ:	Barley
གེ་ཛ་(ཨ་ཤོམ)	Geza/ Âshom	Maize
པད་ཀར་	Peka	Mustard
བྱ་རས་	Jare/gere	Sweet buck-wheat
བྲོ་	Bjo:	Bitter buck-wheat
ཆུམ་	Chum	Milled rice
འཛེརཕ་	Dzau	Parched rice

སྲིབ་	Srip	Flattened grain
པད་ཀར་མར་ཁུ་	Peka makhu	Mustard oil
དཀར་ཕྱེ་འཐག་	Kap che tha:	Grind the wheat
རེད་རྡུངས་	Redung	Mill the paddy

སློབ་ཚན་ ༡༩ པ། LESSON 19

ཚོད་བསྲེ་གི་རིགས།

VEGETABLES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཚོད་བསྲེ་	Tshoese	Vegetables
པད་ཚོད་	petshoe	Mustard greens
ཀེ་བ་	Kewa	Potato
ལ་ཕུག་	Laphu	Radish
དོ་ལོམ་	Do lom	Brinjal
གཡུང་དོག་	'Yungdo	Turnip
ལམ་བན་ད་	'Lambenda	Tomota
ཀ་ཀུར་	Kakur	Pumpkin
སྲནམ་ཙུམ་	Semcum	Bean
ཨེ་མ་	Ema	Chilly

ཐིང་ངེ་	Thing nge	Timbur/pepper
སྒོག་པ་	Gọp	Onion
ས་སྒ་	Saga	Ginger
འོད་སུ་	Ọesu	Coriander
ཁྱོད་ལུ་ ཚོད་བསྲེ་ ཡོད་ག?	Choe lu tshoese yoe ga?	Do you have vegetables?
ང་ལུ་ཚོད་བསྲེ་ ཡོད་ལགས།	Nga lu tshoseyoe la	Yes, I have vegetables.
ག་ཅི་དང་ག་ཅི་རང་ ཡོད་གོ?	Ga ci da ga ci ra yoe go?	What kinds of vegetables do you have?
ལ་ཕུག་དང་ ཀེ་བ་ དོ་ལོམ་ཚུ་ཡོད་ལགས།	Laphu da kewa dolom tshu yoe la:	I have radishes potatoes, brinjal etc
ཨེ་ཛེས་ནང་ ལམ་བན་ད་བླུགན་ཞིམ།	Eze na 'lambenda 'lu:n zhim	Chilly pickle is tasty if you put tomato into it.

ཐིང་ངེ་ལེ་ཤ་མ་བླུགས།	Thing nge lesha ma lu	Dont add too much timbur
ཀ་ཀུར་ཚོད་མའི་ནང་	kakur tshoem na	Pumpkin curry is tasty if
ཐིང་ངེ་བླུག ན་བྲོལ་ཆེ།	thing nge 'lu:n drou che	you add timbur/ pepper.
ད་རེས་ དོ་ལོམ་གྱི་ ཚོདམ་ བཟོ་ཟ་གེ།	Dâ re dolom gi tshoem zo zage	Today lets make brinjal currey to eat.
བཏུབ།	Tup	Okay

སློབ་ཚན་ ༢༠ པ། LESSON 20

ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས།

FRUITS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
གོན་	Goen	Cucumber
སླི་	'Li	pear-apple
ཁམ་	Khạm	Peach
ཨུན་འབྲས་	Ândre	Persimmon
སྟར་ཀ་	Tago	walnut
རྒུན་འབྲུམ་	Guendrum	grape
བལཔ་སེའུ་	Bepseu	Guava
ངང་ལག་	Ngangla	banana
ཀོང་ཙེ་	kongtse	pineapple
གུན་ཆ་	Guencha	Sugarcane

སྦྲམ་ཟས་	Dram ze	Jackfruit
ཨམ་ཅུ་གུ་ལི་	Âmcuguli	Mango
ཚལ་ལུམ་	Tshelum	Orange
ཨེ་པྭལ་	Epal	apple
སིན་འབྲུ་	Sindru	Pomegranete

སློབ་ཚན་ ༢༡ པ། LESSON 21

མི་འགོ་དང་པ་ཕྲད་པའི་སྐབས།
FIRST MEETING

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཁྱོད་ག་ལས་འོངམ་སྨོ?	Choe gâ le ọ:m 'mo?	Where are you coming from?
ང་ཐིམ་ཕུ་ལས་འོངམ་ཨིན།	Nga Thimphu le ọ:m ing	I come from Thimphu
ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྨོ?	Choe gi ming ga ci 'mo?	What is your name
ངེའི་མིང་དཔལ་འབྱོར་ཨིན།	Ngi ming Penjor ing	My name is Penjor
སློབ་གྲྭ་ག་དེ་ལུ་ལྷབ་ཅི?	'Lopdra gâte lu lhap ci	In which school and how much
སློབ་རིམ་ག་དེམ་ཅིག་	'Loprim gâte ci ta yi go?	did you study ?
བལྟ་ཡི་གོ?		
སློབ་གྲྭ་རྡོ་རྗེ་གླིང་ལུ་	'Lopdra Darjeeling	I studied upto cl. X in
སེན་ཛོ་སེཕ་ནང་ སློབ་	Sen Joseph na 'lorim cutham	St. Joseph's College and then
རིམ་ ༡༠ པ་ཚུན་དང་	tshuen da	

དེ་ལས་ ཌི་ལི་མཐོ་ རིམ་སློབ་གྲྭའི་ནང་ སློབ་ རིམ་ ༡༤ པའི་ཤེས་ ཚད་ མཐར་བསྐྱལ་ཡི།	dele Dili thorim 'lopdrai-na 'loprim cuezhi pai she tshe thâ keyi	I passed BA exam from Delhi University.
ད་རེས་ ལཱ་ག་དེ་ འབདཝ་སྨོ?	Dâre la: gâte beu 'Mo?	Where are you working now?
ད་རེས་ འབྲུག་གཞུང་ སོ་ནམ་ལྷན་ཁག་ ནང་ དྲུང་ཡིག་གི་ ལཱ་འབད་དོ།	Dâre dru zhung sonam lhenkha nang drung yi gi la: be do	Now I am working as a clerk in the Ministry of Agriculture, Royal Govt. of Bhutan
ཁྱོད་ཀྱིས་ རྫོང་ཁ་ ཤེས་ག?	Choe ki dzong- kha she ga?	Do you know Dzongkha?
ང་གིས་ རྫོང་ཁ་ཨ་ ཙི་རེ་ཤེས་ལགས་	Nga gi dzongkha âtsi re she la:	Yes, I know a little bit of dzongkha.
རྫོང་ཁ་ག་དེ་ལྷབ་ཅི?	Dzongkha gâte lhap ci?	Where did you learn dzongkha?

ང་བཅས་རྫོང་ཁ་མ་ཤེས་མི་ ཕྱི་མི་ཚུ་ལུ་ འབྲུག་ གཞུང་གིས་ རྫོང་ཁའི་ སློབ་སྦྱོང་ ཟུར་ཐེབས་ འབད་བཙུགས་དེ་ སློབ་སྦྱོང་འབད་ཡི།	Nga ce dzong- kha ma she mi pchimi tshu lu druk zhung gi dzongkha 'lopjong zurthep be tsug ti 'lopjong be yi	The Government of Bhutan teachesus non- dzongkha speakers by con- ducting extra classes in dzongkha.
ཁྱོད་ཀྱིས་ རྫོང་ཁ་ ལེགས་ཤོམ་འབད་ ཤེས་པས་ ང་སེམས་ དགའ་ཡི་	Choe ki dzongkha le shom be she pe nga sem ga yi	I am glad you know so well. It is very nice.
བཀྲིན་ཆེ།	Ka drin che	Thank you.
ང་ཡང་ཁྱོད་དང་མཇལ་དེ་ སེམས་དགའ་ཡི་ལགས།	Nga ya choe da je di sem ga yi la:	I am also glad that I met you

སློབ་ཚན་ ༢༢ པ། LESSON 22

རྫོང་དང་ཁྱིམ་གྱི་སྐོར།

DZONGS AND HOUSES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
རྫོང་	Dzong	Fort/castle
ཕོ་བྲང་	Phodrang	Palace
ཙིག་ཁྱིམ་	Tsikchim	Stone house
གྱང་ཁྱིམ་	Jang chim	House made of pounded mud
སྤ་སྒོར་	Bâgo	Bamboo hut/ Sheds
ཚོང་ཁང་	Tsongkhang	Shop
ཆང་ཁང་	Changkhang	Wine shop
ཚེམས་ཁང་	Tshemkhang	Tailor's shop
ལྷ་ཁང་	Lhakhang	Temple/ Monastery

དམག་ཁང་(དམག་སྒར)	'Makhang/ 'Ma:gâ	Barracks/ army court
གཟིམ་ཅུང་	Zim chung (h)	Residence
གྲྭ་ཚང་	Dratshang	Monastic School
མགྲོན་ཁྱིམ་	Goen Chim	Guest house
བཟའ་ཁང་	Zakhang	Restaurant
ཇ་ཁང་	Ja khang	Tea house/
སྐྱོ་ཁང་(འཛོམས་ཁང་)	Zomkhang Trokhang	Cafe Sitting room
ཐབ་ཚང་	Thaptshang	Kitchen
ཁྲུས་ཁང་	Thruekhang	Bathroom
ཆབ་གསང་	Chapsang	Latrine
རྫོང་ནང་བླམ་བཞུགས་ཡོད།	Dzong na 'lam zhu yoe	The lama is in the fort
ཕོ་བྲང་ནང་ རྒྱལ་པོ་ བཞུགས་ནུག།	Phodrang na gyep zhu nu	The King is in the Palace

ཚོང་ཁང་ནང་ ཚོང་ ལེ་ཤ་འདུག་	Tshongkhang na tshong lesha du	There are many goods in the shop
ལྷ་ཁང་ནང་ སྐུ་སྦོམ་ འདུག།	Lhakhang na ku bom du	There are great statues in the temples
དམག་ཁང་ནང་ དམག་མི་ཚུ་ ཏོ་ ཟ་སྡི་སྡོད་ནུག།	'Ma:khang na 'ma mi tshu to za di doe nu	The soldiers are eating in the camp

སློབ་ཚན་ ༢༣ པ། LESSON 23

ཁྲིམ་ཆས་ཀྱི་རིགས།

FURNITURE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
བང་སྒྲོམ་	Bangdrom	Closet
ཉལ་ཁྲི་	Nyethri	Bed
རྒྱབ་ལ་	Japla	Armchair
རྐང་ཁྲི་	Kangthri	Chair
ཟ་ཁྲི་	Zathri	Dining table
ཅོག་སྒྲོམ་	Codrom	Low Bhutanese table
ཀོ་སྒྲོམ་	Kodrom	Leather chest
ལྕགས་སྒྲོམ་	Cadrom	Trunk
ཁང་ཆས་	Khangche	Furniture and all household goods
ཕྱགམ་	Pchâm	Broom

སྒོ་རས་	Gore	Door curtain
ཡོལ་ལི་	Yoele	Partition curtain
ཁེ་སྒྲོམ་	Khedrom	Refrigerator, ice box
ཤ་སྒྲོམ་	Shadrom	Larder for meat
ཅན་སྟེགས་	Centek	Low bhutanese table, smaller than a codrom
ཕྱག་སྒམ་	Chagam	Cupboard
ཕྱི་རོ་ཞག་ཉལ་སའི་ ཁྲི་ལུ་ ཉལ་ཁྲི་དང་ ཉིན་མར་སྡོད་སའི་ཁྲི་ ལུ་ རྒྱབ་ལ་ཟེར་ཞིན།	Pchiru zha nyesai thrilu nyethri da nyima doe sai thri lu japla zeu ing	What one sleep on is called a Nyelthri, and what one sits on is called a Japla
བང་སྒྲོམ་དང་ ཀོ་སྒྲོམ་ ལྕགས་སྒྲོམ་ཚུ་ བགོ་ལ་ བཙུགས་ས་དང་ ཅོག་ སྒྲོམ་དང་ ཅན་སྟེགས་	Bangdrom da kodrom cadrom tshu gola tsuk sa da codromda centekshu	Leather chests and closets are for keeping clothes in, and are for putting things on

ཚུ་ གདོང་ཁར་ཅ་ལ་ བཀལ་ས་ཨིན།	dong kha cala kesu ing	
ཁེ་སྒྲོམ་ ཤ་སྒྲོམ་ཚུ་ གཉེར་ཚང་བཙུགས་ བཞག་ས་ཨིན།	Khedrom shadrom tshu 'nye tsha tsuk zhasa ing	Refrigerators and larders are for storage
སྒོ་ཁར་དཔྱང་མི་ལུ་ སྒོ་རས་དང་ སྒོ་སྒྲིག དང་ བར་བཅད་འབད་ སྒྲིངས་མི་རས་ལུ་ ཡོལ་ ལི་ཟེར་སླབ་འོང་།	Gokha pcangmilu gore da godrida barce be tringmi lu yoele se 'lap ong	The curtain hung at the door is called 'gore' and the curtain hung on the window or used as a partition is called yoele
ཤིང་དང་ ལྕགས་ཀྱིས་ བཟོ་བཟོ་བའི་ ཁྱིམ་ནང་ གི་ ཅ་ལ་ཚུ་ལུ་ ཁང་ ཆས་ཟེར་སླབ་འོང་།	Shing da cagi zozowai chimna gi cala tshu lu khangche 'Se l'apong	Items and all of the receptacles of wood and metal kept in the house are called khangche

སློབ་ཚན་ ༢༤ པ། LESSON 24

མཚན་གནས་དང་ གོ་གནས།

TITLES AND DESIGNATION

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
དཔོན་	Poen	King, Lord
རྒྱལ་པོ་	Gyep	King
བཙུན་མོ་	Tsuem	Queen, Lady
ཨ་ཞེ་	Âshe	Lady of royal family
དྲག་ཤོས་	Dâsho	Senior officer
གཟིམ་དཔོན་	Zimpoen	Loard Chamberlain
མགྲོན་གཉེར་	Droennye	Royal Steward
གསོལ་དཔོན་	Soepoen	Supervisor of the Royal Kitchen royal attendant
གཟིམ་སྒར་པ་	Zinggap	Royal attendant

བཀའ་གྲོསཔ་	Kâ droep	Counsellor
བློན་པོ་	'Loenpo	Minister
ནང་སྲིད་བློན་པོ་	Nangsri(Kidu)	Home Minister
(སྐྱིད་སྡུག་བློན་པོ)	'Loenpo	
དངུལ་རྩིས་བློན་པོ་	'Nguetsi 'Loenpo	Finance Minister
ཚོང་བཟོའི་བློན་པོ་ (བསྟན་རྒྱས་བློན་པོ)	Tengye 'Loenpo	Minister of Trade and Industries
ཞབས་ཏོག་བློན་པོ་	Zhap tok 'Loenpo	Ministr for Social services
ཕྱི་འབྲེལ་བློན་པོ་	Chidre 'Loenpo	Foreign Minister
རྒྱུན་འབྲེལ་བློན་པོ་	Juendre 'Loenpo	Minister of Communications
སོ་ནམ་བློན་པོ་	Sonam 'Loenpo	Minister for Agriculture
སྐུ་ཚབ་	Kutshap	Represenative
གཞུང་ཚབ་	Zhungtshap	Ambassador
གཉིས་སྐལམ་	'Nyikêm	Red scarf officer
རྩིས་འཛིན་	Tsidzin	Accountant

བཀའ་བློན་	Kā'loen	Chairman of Royal Advisory Council
རྩིས་དཔོན་	Tsi poen	Finance
དྲུང་ཆེན་	Drungchen	Secretary
ཚོགས་དཔོན་	Tshog poen	Speaker of National Assembly
རྫོང་བདག་	Dzongda	District Officer
ཁྲིམས་དཔོན་	Thrimpoen	Judge, Magistrate
རབ་འབྱམས་	Ramjam	Deputy functionary
འཐུས་དཔོན་	Thuepoen	Royal Advisory Councillor
མདོ་ཆེན་	Do chen	Director
འགོ་དཔོན་	Gopoen	Officer

སློབ་ཚན་ ༢༥ པ། LESSON 25

ལས་ཁུངས་དང་ ལྷན་ཁག།

DEPARTMENT AND MINISTRIES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་	She rig Lekhung	Department of Education
གསོ་བའི་ལས་ཁུངས་	Sowai Lekhung	Department of Health Services
ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་	Lam se lekhung	Department of of Roads
སྒོ་ནོར་ལས་ཁུངས་	Gono lekhung	Department of Animal Husbandry
སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་	Sonam lekhung	Department of Agriculture
འགྲེམ་དང་ ལྕགས་ འཕྲིན་ལས་ཁུངས་	Drem da cathrin lekhung	Department of Posts and Telegraph
གློག་མེ་ལས་ཁུངས་	'Logme lekhung	Department of Power
ཀུན་སྤེལ་ལས་ཁུངས་	Kuenpel lekhung	Department of Information
ནགས་ཚལ་ལས་ཁུངས་	Natshel lekhung	Department of Forestry

བལྟ་བཤལ་ལས་ཁུངས་	Tashê lekhung	Department of Tourism
རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་	'Lungthrin lekhung	Wireless Department
བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་	Guethrin lekhung	Department of Telephones
ས་འཇལ་ལས་ཁུངས་	Saje lekhung	Survey Department
བློ་གྲོས་ཚོགས་སྡེ་	'Lodroe tshokde	Royal Advisory Council
ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་	Thirmki lekhung	Judiciary
ཐོ་དེབ་ལས་ཁུངས་	Thodep lekhung	Registration Department
དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་	Drag poi lekhung	Royal Bhutan Army
ཁྲིམས་སྲུང་འགག་པ་	Thrimsrung gâkpa	Royal Bhutan Police
ཁྲིམས་ཁང་གོང་མ་	Thrimkhang gôm	High Court
སྐུ་སྲུང་	Kusrung	Royal bodyguard:
འབྲུག་བཞུགས་རྒྱ་ གཞུང་སྐུ་ཚབ་	Druk zhug jâzhung kutshap	Representative of India in Bhutan

སློབ་ཚན་ ༢༦ པ། LESSON 26

ཐོ་དེབ་ལས་ཁུངས་ནང་།

AT THE REGISTRATION DEPARTMENT

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་	Kuzu	Kuzu zanpo
ལགས།	zangpo la:	la
ཁྱོད་ན་ལུ་ ག་དེམ་ ཅིག་འབད་འོང་མ་སྨོ?	Choe na lu gâ deci be ọ:m 'mo?	Why have you come here?
ང་ན་ལུ་ ལག་ཁྱེར་ ཅིག་ཞུ་བར་ འོང་མ་ ཨིན་ལགས།	Nga na lu lakhe ci ẕhuwa ọ:m ing la:	I have just com here to get a pass
ཁྱོད་གཡུལ་ག་ ཏེ་ལས་སྨོ?	Choe ue gâte le 'mo?	Where do you come from?

ང་གཡུལ་ལྡི་ལི་ ལས་ཨིན་ལགས།	Nga ue dili le ing la:	I am from Delhi
ག་ཏེ་འགྲོ་ནི་སྨོ?	Gâte jo ni 'mo?	Where do you want to go?
འབྲུག་ལུ་ བལྟ་བཤལ་ ལུ་འགྲོ་ནི་འབད་ ཨིན་ལགས།	Druk lu ta shê lu jo ni be ing la:	I want to go on tour to Bhutan
ཞག་ག་དེམ་ཅིག་ སྡོད་ ནི་སྨོ?	Zha: gâ de ce doe ni mo?	How many days will you stay there?
ཞག་བཅུ་ཐམ་དེ་ཅིག་ སྡོད་ནི་ཨིན་ལགས།	Zha: cu tham de ci doe ni ing la:	I will stay about ten days
ཁྱོད་ཀྱི་མིང་དང་ ལོ་ ཆོས་ལུགས་ ག་ཅི་སྨོ?	Choe ki ming da lo: choe lu ga chi 'mo?	What is your name,age and religion
ངའི་མིང་རཱམ་ ལོ་ཁལ་ གཅིག་ལྔ་ ཆོས་ལུགས་ ཧིན་དུ་ཨིན་ལགས།	Ngi ming Ram lo: Khe ci nga choe lu Hindu ing la:	My name is Ram, age 25 and Religion Hindu

ཡཱ་ དེནི་ ལག་ཁྱེར་ཧྲི་ འབག་སོང་སྨ་རེད།	Ya: den lak khe di bâ: song 'mare	Then take this pass
བཀྲིན་ཆེ་ལགས།	Kâ drin che la:	Thank you Sir

སློབ་ཚན་ ༢༧ པ། LESSON 27

ཞེ་སའི་སྐོར།

TERM OF RESPECT (HONORIFICS)

མིང་	མཚན་	Ming	Tshen	Name
གཡུས་	འབྲུངས་ཡུལ་	Ue	Thrung ue	Village
ཁྱིམ་	གཟིམ་ཅུང་	Chim	Zimcu	House
ལོ་	དགུང་ལོ་	Lo:	gunglo	Age
ལཱ་	ཕྱག་ལཱ་	La:	Chala:	Work/ job
བྱ་རོགས་	ཕྱག་གཡོག་	bjaro	Cha'yo	Servant
ལཱ་འགན་	ཐུགས་འགན་	La:gen	Thugen	Respon-sibility
སྡོད་ས་	བཞུགས་ས་	Doesa	Zhugsa	Place of residence
གདན་	བཞུགས་གདན་	Den	Zhuden	Mattress
མལ་ཆ་	གཟིམ་ཆ་	Mecha	Zimcha	Blanket, cover
ཧང་	སྐུ་ཧང་	Hâng	Kuhâng	Pillow

བགོ་	ན་བཟའ་	Gọ	Namsa	Bhutanese male dress
ལྷམ་	ཞབས་ལྷམ་	Lham	Zhaplham	Shoes
ཞྭ་མོ་	དབུ་ཞྭ་	Zham	Uzha	Cap,hat
ལག་ཤུབ་	ཕྱག་ཤུབ་	Lakshup	Chashup	Gloves
འབད་	མཛད་	Be	Dze	Do
འོང་	བྱོན་	Ọng	Joen	Come
སླབ་	གསུང་	'Lap	Sung	Say,Tell
ཉན་	གསན་	Nyen	Sen	Listen
གྱོན་	བཞེས་	Goen	Zhe	Wear
ཉལ་	གཟིམ་	Nye	Zim	Sleep
ཟ་	བཞེས་	Za	Zhe	Eat
སྤྲོད	གནང་ ཕུལ་	Troe	'nang/ phue	Give, hand over
ཨ་པ་	ཡབ་	Âpa	Yap	Father

ཨའི་	ཡུམ་	Âi	Yum	Mother
བུ་	སྲས་	Bu	Sre	Son
བུམོ་	སྲས་མོ་	Bum	Srem	Daughter
གནས་ཚང་	གསང་ཡུམ། ལྕམ་	Netshang	Sangyum/ cham	Wife
སྤུན་ཆ་	སྐུ་སྤུན་	Puencha	Kupuen	Relations
ཚ་བོ་	སྐུ་ཚ་བོ་	Tshao	Kutshao	Nephew
ཚམོ་	སྐུ་ཚམོ་	Tsham	Kutsham	Niece
ན་	སྙུང་	Na	'Nyung	Sick
དྲག་	དྭངས་	Dra	Dâng	cure, heal
ཅ་ཆས་	སྐུ་ཆས་	Cache	Kuche	Goods
ས་ཡིག་	མཚན་རྟགས་	Sayig	Tshenta	Signature
སྐྱེ་	འཁྲུངས་	Ke	Thrung	Be born
ཤི་	གཤེགས་	Shi	Shâ	Die
རྒས་	སྐུ་བགྲེས་	Gê	Kudre	Get old

ཡི་གུ་	ཕྱག་ཡིག་	Yigu	Chayig	Letter
རྩེདམོ་		Tsem	Kutse	Games
མཐོང་	གཟིགས་	Thong	Zig	See
དྲག་ཤོ་གི་མཚན་ལུ་ ཚེ་རིང་ཟེར་ཞུ་ཨིན།		Drasho gi tshen lu Tshering se zhua ing	Dasho's name is Tshering	
བླམ་བཞུགས་ས་ལུ་ དགེ་སློང་ལེ་ཤ་ཡོད།		'Lam zhugsa lu gelong lesha yoe	In the place where the lama abides, there are many monks	
བློན་པོ་ཚུ་ལུ་ ཐུགས་འགན་སྦོམ་ཡོད།		'Loenpotshu lu thu gen bom yoe	The ministers have important tasks	
ཅ་ལ་ལུ་ ཞེ་ས་ཞུ་ད་ སྐུ་ཆས་ཟེར་སླབ་འོང་།		Cala lu zhe sa zhua da ku cha se 'lap ong	The honorific ter m for goods is kuche	
བཞུགས་གདན་དང་ སྐུ་ཧང་ཚུ་ གཟིམ་ཆ་ཨིན།		Zhuden da kuhâng tshu zimcha ing	The mattress and pillow are called 'zimcha'	

ཚུར་འོང་ནི་དང་ ཕར་འགྱོ་ ནི་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ ཞེ་སའི་ ནང་ ཚུར་བྱོན་ནི་དང་ ཕར་ བྱོན་ནི་ཟེར་སླབ་འོང་།	Tshu ongni da pha joni 'Nyicha ra Zhesa na tshu joeni phajoeni se 'lap ong	For coming and going, we use the honorific form 'joen'
ཕར་སྤྲོད་པ་ཅིན་ ཕུལ་ དང་ ཚུར་སྤྲོད་པ་ཅིན་ གནང་ཟེར་སླབ་དགོ།	Pha:troe pa cin phue da tshu troepa cin 'Nang se 'lap go	The honorific term for 'give' (to a third person) is phue, whereas the honorific term for 'give' (to the first person) is 'nang
མཐོང་ནི་དང་ བལྟ་ནི་ གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ ཞེ་སའི་ ནང་ གཟིགས་ཟེར་ སླབ་མས།	Thongni da tani nyi cha ra zhesana zigse 'lap me	Both 'see' and 'look' ar covered by the honorific term zi
གོང་མ་དང་ སློབ་དཔོན་ ཕམ་དང་ རྒན་ཤོ་ཚུ་ གེ་ ར་ལུ་ ཞེ་ས་འབད་དགོ།	Gom da 'loe boe pha:m da gesho tshu geralu Zhesa be go	One must respect one's supeviors teachers and elders

སློབ་ཚན་ ༢༨ པ། LESSON 28

ཡིག་ཚང་ཅ་ཆས་ཀྱི་རིགས།

OFFICE EQUIPMENT AND SUPPLIES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཀྲང་ཁྲི་	Kangthri	Chair
འབྲི་ཁྲི་ (འབྲི་ཅོག)	Dri thri/ dricog	Table
སྣག་ཙི་	'Nak tsi	Ink
སྣག་ཀོང་	'Nâkong	Inkpot
ཤོག་ཀུ་	Shoku	Paper
ཐིག་ཤིང་	Thikshing	Scale
སྤྱིན་	Pcin	Gum
ཤོག་མནེམ་	Shog 'nem	paper weight
བདབ་ལྕགས་	Tapca	stapler
བདབ་ཁབ་	Tapkhap	Staple

ཁབ་གཟེར་	Khapze	Pin
ཁབ་གདན་	Khapden	pin/cushion
ཡིག་བསྲད་	Yig tre	Eraser
ཐི་གུ་	Digu	Stamp pad
བང་སྒྲོམ་	Ba:ng drom	Almirah, closet, cabinet
ཡིག་སྣོད་	Yik'noe	file
ཐིའུ་	Thiu	Seal
ཡིག་སྒྲོམ་	Yik drom	file rack
འབིགས་ལྕགས་	Bik ca	Panching Machine
རྐང་ཁྲི་འགུར་སྡོད་	Kang thri gu doe	Sit on the chair
འབྲི་ཅོག་འགུར་བཞག་	Dri cog gu zhâ	Put it on the table
སྣག་ཙི་བླུགས་	'Naktsi 'lug	Pour the ink
སྣག་ཀོང་འབག་ཤོག་	'Nakong bâ sho:	Bring the inkpot

སྤྱིན་གྱིས་སྦྱར་	Pcin gi bja:	Paste with gum
ཐིག་རྒྱབ་	Thi cap	Draw a line
ཡི་གུ་བསྲད་བཀོག་	Yigu treko	Erase the letter
ཤོག་མནན་གྱིས་ ཤོག་ཀུ་ཨེབ་བཞག་	Shog 'nem gi sho gu ep zhâ	Hold down the paper with a weight
བཏབ་ལྕགས་ནང་ བཏབ་ཁབ་ཡོད་ག?	Tap ca na tapkhap yoe ga?	Are there staples in the stapler?
ཁབ་གཟེར་དེ་ ཁབ་ གདན་འགུར་ འཛེར་བཞག་	Khap ze de khap den gu dzezha	Stick the pin in the pincushion
ཐི་གུ་ན་གཏང་	Digu nâ tang	Bring the stamp pad here.
བང་སྒྲོམ་ནང་བཙུགས་	Bâng drom nang tsu	Put it in the almirah
ཡིག་སྣོད་ནང་བལྟ་	Yig 'noe nang ta:	Look in the file
ཐིའུ་མ་རྒྱབ་	Thiu ma cap	Don't put the seal on

ཤོག་ཀུ་དེ་ཚུ་ག་ར་
འབིགས་ལྷུགས་ཀྱིས་
དོང་བརྡོན་བཞག་ནུག།

Shokgu detshu gâra bik ca gi dong Toen zhâ nu

All papers were punched with the punching machine

ཡིག་སྣོད་དེ་ཚུ་ ལེགས་
ཤོམ་འབད་ ཡིག་སྒྲོམ་
ནང་བཞག།

Yiknoe detshu leshom be yikdrom na zhâ

Keep the files properly in the rack

སློབ་ཚན་ ༢༩ པ། LESSON 29

སློབ་གྲྭ་ནང་གི་ཚིག་མཛོད་ཅན།

SCHOOL VOCABULARY

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སློབ་གྲྭ་	'Lopdra	School
སློབ་དཔོན་	'Lopoen	Teacher
སློབ་ཕྲུགས་	'L otro	Students
ཡིག་ཕྲུགཔ་	Yikthrup	Students
སློབ་གྲྭཔ་	'Lopdrap	Students
སློབ་དེབ་	'Lopdep	Text books
སློབ་རིམ་	'Loprim	Class (grade)
སློབ་སྡེ་	'Lopde	Class (room)
སློབ་ཚན་	'Loptsen	Lession
རྡོ་བྱང་	Do Jâng	Slate

རྡོ་སྨྱུག་	Do 'nyuk	Chalk (for slate)
ས་སྨྱུག་	Sa 'nyuk	Chalk (for blackboard)
པི་སི་	Pisi	Pencil
སྒྲིག་བགོ་	Drigo	School uniform
དཔེ་དེབ་	Pedep	Books
དཔེ་ཚན་	Petshen	Section (in a book)
ཡིག་རྒྱུགས་	Yikju	Chapter/Lesson
རྩེད་ཐང་	Tsethang	Play ground
དཔེ་ཐུན་	Pethuen	Period
ལག་དེབ་	Lakdep	Hand book,Manual
ཐུན་	Thuen	Prayer
བུ་ཚ་ལོ་ལྔ་དང་དྲུག་ལས་ སློབ་གྲྭའི་ནང་ དཔྱེ་ཆ་ ལྷབ་པར་ འགྱོ་ནི་གི་ འགོ་བཙུགསཔ་ཨིན།	Butshu lo: 'nga da dru le 'lopdrana pcecha lhapa joni gi go tsup ing	Children start going to school at the age of 5 or 6

ཡི་གུ་འབྲི་ནི་གི་ཅ་ལ་ ཤོག་ཀུ་དང་ སྣག་ཙི་ ཚུ་ལུ་ ཡིག་ཆས་ཟེར་ སླབ་འོང་།	Yigu drinigi cala shokuda 'naktsi tshulu yigche se 'lap ong	The implemenys we use for writing are called yikche
སློབ་གྲྭ་རེ་རེ་ལུ་ སྒྲིག་ བགོ་མ་འདྲཝ་རེ་ སོ་ སོར་ཡོད།	'Lopdra rerelu drigo madrau re soso yoe	Each school has different uniform
ཉིན་མར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ སྟོན་མི་ སློབ་ཚན་ཚུ་ ཕྱི་ རུ་རང་གི་ཁྱིམ་ནང་ སྦྱང་ བ་འབད་དགོ།	Nyima 'loe poe gi toenmi 'loptshen tshu pchiru rangi china jang wa be go	The chapters treated by the teacher during the day must be studied at home
རང་གི་སློབ་སྡེའི་ནང་ལས་ ཨང་དང་པ་འཐོན་དགོ་པ་ ཅིན་ དཔྱེ་ཆ་རྩ་འགེངས་ དི་བལྟ་དགོ།	Rangi 'lop de na le âng dangpa thoengopa cin pce cha tsa geng di tâgo	To become first in the class, one must study diligently

སློབ་ཚན་ ༣༠ པ། LESSON 30

ཡིག་ཆ་གི་རིགས།

DOCUMENTS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
མ་ཡིག་	Mayig	Register
ཆིངས་ཡིག་	Chingyig	Treaty
འགན་རྒྱ་	Genja	Agreement
རྩིས་ཁྲ་	Tsithra	Accounts
འཇོར་རྟགས་	Jorta	Receipt
ཡིག་ཅུང་	Yigcung	Chit/bill
ཟིན་བྲིས་	Zindri	Draft
ལག་ཁྱེར་	Lakher	Certificate/ pass/card
ཆོག་ཐམས་	Chogtham	Permit/ licence

འཛོམས་དེབ་	Dzomdep	Attendance register
ཐོ་དེབ་	Thodep	Index,list
ས་ཁྲམ་	Sathram	Land record
ཡིག་ཤུབས་	Yikshup	Envelope
སྙན་ཞུ་	‘Nyenzhu	Report (verbal)
ཞུ་ཡིག་	Zhuyig	Application
བཀའ་ཤོག་	Kasho	Written order
བཏང་ཡིག་	Tangyig	Letter
ཁྱབ་བསྒྲགས་	Chapdra	Notification / circular
ཁ་ཡིག་	Khayig	Address
ཉེན་བརྡ་	Nyenda	Warning
སྒོ་ཡིག་	Goyig	House number
ཉིན་དེབ་	Nyindep	Diary

རྒྱལ་ཁབ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ ཀྱི་བར་ན་བཞག་མི་ འགན་རྒྱ་ལུ་ཆིངས་ཡིག་དང་ སྒེར་པ་སོ་སོའི་བར་ན་བཞག་མི་ ལུ་ འགན་རྒྱ་ཟེར་སླབ་འོང་།	Gyekhapda Gyekhapki bar na zhâmi genjâlu chingyig da gerpa sosoi barna zhâmi lu genjâ se 'lapọng	An agreement between countries is called "chingyig and between individual or groups is called "Genja.
དངུལ་ཐོབ་ནི་གི་ ཡི་གུ་ལུ་ ཡིག་ཅུང་དང་ དངུལ་ཐོབ་ ཚར་ཏེ་ སྤྲོད་ནི་གི་ཡི་གུ་ལུ་ འབྱོར་རྟགས་ཟེརཝ་ཨིན།	Ngue thopnigi yigu lu yigcungda ngue thop tshati troeni gi yigulu jorta seu ing	A bill or chit need to obtain payment is "yigcung and the receipt is called "Jorta"
བཏང་ཡིག་ལས་ གོང་མ་ལུ་ ཕུལ་ནི་གི་ཡི་གུ་ལུ་ ཞུ་ཡིག་ དང་ གོང་མ་གིས་གནང་མི་ ཡི་གུ་ལུ་ བཀའ་ཤོག་ཟེར་ སླབ་ནི་ཡོད།	Tangyigle gongmalu phue nigi yigulu zhuyik da gongmagi 'nangnigi yigu lu kasho se 'lap ni yoe.	Letter written to a higher authority is called "Zhuyig" and a letter sent by high authorities is called "Kasho"

སློབ་ཚན་ ༣༡ པ། LESSON 31

ཡིག་ཚང་ནང་གི་ཚིག་མཁོ་ཅན།

ADMINISTRATIVE TERMINOLOGY

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
བདག་སྐྱོང་	Dagcong	Administration
འཛིན་སྐྱོང་	Dzincong	Management
དངུལ་ཕོགས་	Nguephog	Salary
འགྲུལ་འཐུས་	Druel thue	Travelling allowance
དོས་གླ་	Doela	portage/luggage charge
ཚོད་བལྟག་དུས་ཚོད་	Tshoeta Duetshoe	Probationary/ period
སྦྱོང་བརྡར་	Jongdar	Training
ལས་རིམ་	Lerim	Programme
འཆར་གཞི་	Charzhi	Plan

སློབ་སྦྱོང་	'Lopjong	Training, course
ཞལ་འཛོམ་	Zhêdzom	Formal meeting
གོ་བསྡུར་	Godur	Workshop,Seminar
གནས་སོར་	'Nesor	Transfer
བསྐོ་བཞག་	Kozha	Appointment
ཟུར་ཕོགས་	Zurphog	Pension/allowance
དགོངས་ཞུའི་	Gong zhu	Gratuity/
གསོལ་རས་	soere	Compensation/ a tip
ཤེས་ཚད་ལག་ཁྱེར་	Shetshe Lakkher	Qualifications certificate
ལས་འགུལ་	Leguel	Project
མི་ཁུངས་ངོ་སྤྲོད་	Mikhung	Citizenship identity
ལག་ཁྱེར།	ngotroe lagkher card	

ཡིག་ཚང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ ཚུ་བདག་འཛིན་འཐབ་ནི་ གི་ལཱ་ལུ་ བདག་སྐྱོང་གི་ ལཱ་ཟེར་སླབ་ནི་དང་ བཅའ་གཞི་སྒྲིག་ནི་གི་ལཱ་ ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་གི་ལཱ་ ཟེར་སླབ་མས།	Yigtshangi drik thrim tshu dâ:dzin thapnigi la: lu dagcong se 'lapnida cazhi drinigi la:lu dzin congi la: se 'lap me	Office administration is called "dacong" and office management is called "Dzincong"
གཞུང་གཡོག་ནང་ འགོ་ དང་པ་འཛུལཝ་ད་ ཚགས་ཁར་ཚུད་མི་ཚུད་ བལྟ་ནི་གི་ དུས་ཡུན་ འདི་ལུ་ ཚོད་བརྟག་ དུས་ཚོད་ཟེར་སླབ་ཨིན།	Zhung 'yona go dangpa dze*u* da tshakha tshue mitshue tânigi due yuen dilu tshoetâ due tshoe se 'lap ing	When a person fisrt joins a government serice to determine if he/she can do the job well, a probationary period is given is called Tshoeta 'due tshoe

སློབ་སྦྱོང་ཟེར་མི་ མ་ ཤེས་པའི་གཡོག་ཅིག་ གསརཔ་འབད་ ལྷབ་ ནི་དང་ སྦྱོང་བདར་ཟེར་ མི་ ཤེས་པའི་གཡོག་ ཅིག་ ཁ་གསོ་སྦེ་ལྷབ་ མི་འདི་ལུ་སླབ་ཨིན།	'Lopjong semidi mashepai 'yochi sap be lhapnida jongda semidi shepai 'yoci khaso be lhap mi di lu 'lap ing	Training for a new job or a new candiate is called "Lobjong", and the training which is a refresher or in-service course is called "Jongda.
ལཱ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ དང་པ་འཆར་གཞི་ བརྩམ་ དེ་ལས་ ལས་ རིམ་བཀྲམ་ དེ་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།	Lagacira beru dangpa chazhi tsam dele lerim tram dele lalen thap go	Before starting any work we must first plan then put together a programe before we implement it.

སློབ་ཚན་ ༣༣ པ། LESSON 32

ཁྲིམས་ཁང་ནང་གི་ཚིག་མཛོ་ཅན།
JUDICIARY LAGISLATIVE TERMS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཆོས་ཁྲིམས་	Choethrim	The spiritual codes
རྒྱལ་ཁྲིམས་	Gyelthrim	The king law
ཁྲིམས་གཞུང་	Thrimzhung	National law
རྩ་ཁྲིམས་	Tsathrim	Constitution
བཅའ་ཁྲིམས་	Cathrim	Rules, law
ཁྲིམས་ཡིག་	Thrimyig	Rules & regulations/ law book
བཀའ་ཁྲིམས་	Kathrim	Royal charter
ཞུ་ཚིག་	Zhutshig	Application
ངག་བརྗོད་	Ngajoe	Oral

སྔ་གཡར་	'Nga 'ya	An advance (debt)
བསྐྱིན་འབྲུལ་ (བུ་ལོན)	Kindrue/ Buloen	Loan (with interest)
བར་མི་	Bami	Negotiater middle man
འཛོམ་དཔང་	Dzompa	Witness
འགན་རྒྱ་	Genja	Agreement, convenant
རྒྱབ་མི་	Japmi	Surety
ཉེས་བྱ་	Nyeja	Punishment (fine)
ཉེས་ཁྲིམས་	Nyethrim	Punishment (imprisonment)
རྐང་ལྕགས་	Kangca	Leg irons
ལག་ལྕགས་	Laca	Hand cuff
ཉེས་ཅན་	Nyecen	Offender
ནག་ཅན་	Nakcen	Criminal offender
གཉེན་ཐམས་	'Nyentham	Marriage certificate

ཨར་ལྷ་	Âo	Thief
ཇག་པ་	Jagpa	Robber
ནང་འགྲིགས་	Nangdri	Conciliation (out of court settlement)
བར་ལྡུམ་	Bâdum	Internmidation intrermediate/ intervene
ཡིག་ཐི་	Yigthi	Divorce certificate
གཞུང་ཁྲིམས་	Zhungthrim	Death sentence/ Capital punishment
ཚོད་གཞི་	Tsoezhi	case
དབྱེ་ཞིབ་	Ezhip	Investigation
ཞིབ་དཔྱད་	Zhipce	Inspect, Investigation
ཁྲིམས་འཐུས་	Thrimthue	bail
ཁྲིམས་གདན་	Thrimden	Court fee

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དོན་ བཅུད་བསྡུ་སྡེ་ཡོད་མི་ལུ་ གཞུང་ཁྲིམས་དང་ གནད་ དོན་རེ་རེ་གི་དོན་ལས་ བཟོ་ མི་ལུ་ཁྲིམས་ཡིག་ཟེར་འོང་།	Gyekhap ki thrimdoen cue duti yoemilu Thrimzhung da 'nedoen reregi doenlu zomi lu thrimyig seọng	The national law is called "Thrimzhung" and detailed rules and regulations are called "Thrimyig"
འཛོམ་དཔང་ བར་མི་ རྒྱབ་ མི་གསུམ་ གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ གཅིག་ལས་ གཅིག་ འགན་ ཁག་ཆེཝ་ཨིན།	Dzompa bâmi Japmi sum gorim zhindu cile ci genkha ciu ing	Surety is more important than the witness and negotiator
ཉེས་ཁྲིམས་ལས་ ཉེས་བྱ་ ཡངས་རྡུང་ གཞུང་ཁྲིམས་ ཟེར་མི་འདི་ ཉེས་པ་སྡུག་ ཐོག་གཏང་ནི་ལུ་སླབ་འོང་།	Nyethrimle nyeja yangrung zhungthrim semi di nyep sok thok lu tangni lu 'lapọng	Nyeja is lighter punishment than Nyethrim but the Zhungthrim is the hardest punishment eg. death sentence.

བཟའ་ཚང་གཅིག་ཁ་ཕྱེདཔ་ ད་ ལེན་མི་ལུ་ གཉེན་ ཐམས་དང་ ཁ་བྱལཝ་ད་ སྤྲོད་ལེན་འབད་མི་ལུ་ ཡིག་ཐི་ཟེར་སླབ་འོང་།	Zatshang cikha pchepda lenmilu 'Nyentham da kha bjeu da troelen benı lu yig thi se 'lap ọng	Marriage certificate is 'Nyentham" and divorce certificate is called "yigthi"
ཉེས་ཅན་ལས་ ནག་ ཅན་ལུ་ཁྲིམས་ཕྱི་སུ་ ཅིག་ཕོག་འོང་།	Nyecen le nak cen lu thrim cisu ci pho ọng	Punishment for "nakcan" is heavier than for the "Nyecen"

སློབ་ཚན་ ༣༣ པ། LESSON 33

ཡིག་ཚང་ཅིག་ནང་།

GOING TO THE OFFICE

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་ ག་ཏེ་འགྱོ་ནི་མོ?	Kuzu zangp gâte jo ni 'mo?	Good morning Where are you going?
ང་ཡིག་ཚང་ནང་ འགྱོ་ནི་ཨིན།	Nga yik tshang na jo ni ing	I am going to the office
ཡིག་ཚང་ནང་ དྲག་ ཤོས་འབྱོན་འོང་ག?	Yiktshang na dra sho joen ọng ga?	Will the senior office (Da sho) come to the office?
ད་ལྟ་རང་འབྱོན་འོང་།	Datora joen ọng	He will come soon.
དྲོ་པར་ཆུ་ཚོད་ ༩ ལུ་ ཀྲིག་ཀྲི་འབད་བྱོནམ་ཨིན།	Dro pa chutshoe gu lu tritri be joem ing	He comes exactly at 9 o'clock in the morning

ང་ཡང་ དྲག་ཤོས་མཇལ་ བར་ འོང་དགོ་པས།	Nga ya dra sho jewa ọng go be	I must also go to meet Dasho
བྱོན་དེས་ལགས།	Joen de la:	He is coming
ལེགས་ཤོམ་ཨིན་པས།	Lesh om imbe	Good
དེ་སྦེན་ ལྟ་མ་མཇལ་ གེ་ལགས།	De ben tâma je ge la:	Then, I shall see you later
ལགས་སོ་ བཀྲིན་ཆེ།	Laso: kâ drin che	O.kay, Thank you

སློབ་ཚན་ ༣༤ པ། LESSON 34

འབྱུང་བཞི་དང་ གནམ་གཤིས་(༡)

THE NATURAL ENVIRONMENT (I)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
འཛམ་གླིང་	Dzam 'ling	World
གནམ་	'Nam	Sky
ས་	Sa	Earth, Soil
ཉིམ་	Nyim	Sun
ཟླཝ་	Dau	Moon
སྐརམ་	Kạm	Star
རླུང་	'Lung	wind
ཆུ་	Chu	Water
གངས་	Gâng	Mountain
ནགས་ཚལ་	Naktshe	Forest

ཤིང་	Shing	Tree,Wood
རྒྱ་མཚོ་	Jạm tsho	Ocean, Sea
ཁཝ་	Khau	Snow
ཆརཔ་	Chap̣	Rain
མེ་	Me	Fire
རྒྱལ་དར་	Gyeda	National flag
འཛམ་གླིང་འདི་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་ལེ་ཤ་ཡོད།	dzam 'ling di na gyekhap lesha yoe	The are many Countries in the World
གནམ་སྟོངམ་ཨིན།	'Nam tọm ing	The sky is empty
ནུབ་མོ་ཟླ་བའི་འོད་ ཀྱིས་ མི་ལུ་ཕན།	Numo dawai ọed ki 'mi lu phen	Moonlight helps men at night
ང་བཅས་ཀྱིས་ སྐརམ་ གྲངས་ཁ་རྐྱབ་མི་ཚུགས།	Ngace gi kạm jang kha cap mi tshu	We cannot count the stars
ཉིམ་ཤར་ལས་ཤར་དེ་ ནུབ་ལུ་འཛུལཝ་ཨིན།	Nyim shâ le sha di nup lu dzeu ing	The sun rises in the east and sets in the west

དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་ལུ་ ལྷུང་མ་གནམ་མེད་ས་ མེད་འཕུ་རཔ་ཨིན།	Wangdue phodrang lu 'lungma 'name same phua ing	There is alot of wind in Wangdi Phodrang
གངས་ལུ་ཁཔ་ཆགསཔ་ མི་ག་ར་གིས་ཤེས།	Gâng lu khau chap 'mi gera gi she	Everyone knows there is snow on the mountains
ཕྱི་རྒྱལ་ལུ་ རྒྱ་མཚོ་ སྦོམ་ལེ་ཤ་འདུག།	Chi gye lu jamtsho bom lesha du	There are many big oceans abroad
ད་ལྟོ་ཆརཔ་རྐྱབ་དེས།	Dato chap cap de	Now it is raining
འབྲུག་གི་ས་ཆ་མང་ཤོས་ རང་ ནགས་ཚལ་ཨིན།	Drukgi sacha mang sho ra na tshe ing	Most of the land of Bhutan is forest

སློབ་ཚན་ ༣༥ པ། LESSON 35

འབྱུང་བཞི་དང་ གནམ་གཤིས་(༢)

THE NATURAL ENVIRONMENT (II)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྤངས་	Pâng	Open ground
ཧོན་དོ་	Hoendo	Herbage/weeds
ཚལ་མ་	Tshema	Scrubland
རྩྭ་	Tsa	Grass
ས་སྨུག་	Så'mu	Fog/mist
ལྷུང་མ་	'La:m	Steam
གངས་རི་	Gângri	Snowy peak
གཤོང་	Shong	Valley
གཙང་ཆུ་	Tsangchu	River
རོང་ཆུ་	Rongchu	Stream

ཨུམ་ཆུ་	Umchu	Pond
སྒང་ཏོ་	Gangto	Hill/spur
སྤོ་ཏོ་	Pogto	Raised ground
ལ་	Lâ	Mountain/pass
ལུངམ་	Lu:m	Small dark valley, Countery
སྤུབས་ནི་	Pupni	to cover, or pitch a tent
སྤྲིང་ནི་	Tringni	To stretch/cleal sky
སེརཝ་	Seu	Hail stones
ཁེ་	Khe	Ice
བ་མོ་	Bâmo	Hoar/frost
གནམ་གཤིས་	'Namshi	Weather
ལྷངམ་དང་ས་སྨུག་གཉིས་ དོན་དག་མི་འདྲ།	'La:m da sâ 'mu nyi doendamidra	Meaning of 'la:m and sa'mu are different
གནམ་དགུན་ཁེ་དང་ བ་ མོ་ཆགས་ཏེ་གྲང་མ་ཨིན།	'Nam guen kheda bâmo chakte jaım ing	It is cold during winter because of ice and frost

གནམ་སྤུབས་ སེརཝ་ རྐྱབ་འབདཝ་ད་ གནམ་ གཤིས་ལེགས་ཤོམ་མིན་ འདུག་ཟེར་སླབ་འོང་།	'Nam pup seu cap beuda 'namshi leshom minu se 'lap ong	When it is cloudy and hailing we say it is bad weather
གཤོང་ནང་ལས་བབ་མི་ ལུ་རོང་ཆུ་དང་ ལུང་ པའི་གཞུང་ལས་བབ་མི་ ལུ་གཙང་ཆུ་ཟེར་སླབ་ནི།	Shong nâle bapmilu ronchuda lungpai zhungle bapmilu tsangchu se 'lapni	When a water source is from a narrow valley it is called "Rongchu"(stream), when it comes from a wide valley, we say "Tsangchu (river)
ཉིམ་ཤརཝ་ད་ གནམ་ བཟང་ནུག་ཟེར་སླབ་འོང་	Nyim shauda 'nam zang nu se 'lapong	When the sun shines we say we are having good weather

སློབ་ཚན་ ༣༦ པ། LESSON 36

ཤིང་དང་མེ་ཏོག།

VEGETATION

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྟོང་ཕུ་	Tongphu	Blue pine
ཤུག་པ་	Shu:p	Jumiper tree
ལྕང་མ་	Cangma	Willow tree
ཙན་སྡེ་	Cende	Sandalwood
སྤགས་ཤིང་	Pakshing	Bamboo tree (tropical)
སྦ་	Bâ	Bamboo (temperate)
ཧི་མ་	Hima	Short bamboo (alpine)
རུ་སྦྲི་	Rubji	Creeper
རྩ་བ་	Tsawa	Root

སྡོང་པོ་	Dongpo	Treetrunk
ར་ཏོ་	Rato	Root
སྤྱི་ཏོ་	Pcito	Tip/top of tree
འདབ་མ་	Dama	Leaf
གཞལ་ལག་	Zhela	Branch
མེ་ཏོག་	Meto	Flower
སྟག་འཚེར་མེ་ཏོག་	Tatshe meto	Rose
ཧ་ལོ་མེ་ཏོག་	Halo meto	Holly hock
ཧོན་ཤིང་	Honshing	Ever green tree
སྟོང་ཕུ་ཤིང་དེ་ ཁྱིམ་ ཆས་ཀྱི་ཤིང་ ལེགས་ ཤོམ་ཅིག་ཨིན།	Tongphu shing de chimche ki shing le: shom ci ing	Blue pine timber is good for house construction
ཤིང་རྩུ་གི་སླ་ལས་ ལྕང་མ་ ཤིང་འདི་རང་སྐྱེལ་འཇམ།	Shing tshugi 'lale cangma shingdira keujam	Willow tree is easily grown among other trees.

སྤགས་ཤིང་འདི་ ས་ཁ་ དམའ་ས་དང་ སྦ་འདི་ ས་ཁ་མཐོ་ས་ལུ་སྐྱེཝ་ཨིན།	Pak shingdi sakha 'masa da bâ:di sakha thosa lu keu ing	"Pakshing" grows at one altitute, and Ba grows at high altitudes
མེ་ཏོག་ཚུ་གི་སླ་ལས་ སྐྱག་འཚེར་མེ་ཏོག་ལེགས་ རུང་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ ཡོངས་མེ་ཏོག་ ཨེ་ཏོག་ མེ་ཏོག་ཨིན།	Meto tshu gi 'lale tatshe meto le ru druk gi gyeyong meto Ètometo ing	Though the rost is most beautiful among flowers the National flower of Bhutan is "Etometo" (Rhododendron)
ཙན་སྡེ་ཤིང་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྐད་གྲགས་ཆེཝ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཤིང་ཡང་ འདི་ལུ་བརྩིཝ་ཨིན།	Cende shing di druk gyekha na ke dra cheu matshe gye yong shing ya dilu tsiu ing	Sandal wood is famous in Bhutan and is also the National tree of Bhutan

སློབ་ཚན་ ༣༧ པ། LESSON 37

སེམས་ཅན་གྱི་རིགས།

ANIMALS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སེམས་ཅན་	Semche	Animal
གཡག་	'Ya	Yak
གླང་	'Lang	Bull, Ox
བ་	Bạ	Cow
ནོར་	Nu	Cattle
མ་ཧེ་	Mahe	Buffalo
བེའུ་ཅུང་	Bouchu	Calf
ར་	Ra	Goat
ལུག་	Lu	Sheep
རྟ་	Ta	Horse

གསེབ་	Sep	Stallion
རྒོད་མ་	Goem	Mare
བོང་ཀུ་	Bongku	Donkey
ཕགཔ་	Phap	Pig
བྱ་	Bja	Bird
བྱམོ་	Bjam	Hen
བྱཔོ་ བྱ་པོད་	Bjap/Bjapoe	Cock
གླངམ་ཆེ་	'lamche	Elephant
ང་མོང་	'Ngamo	Camel
སྟག་	Tâ	Tiger
གཟིག་	Zi:	Leopard
དོམ་	Dom	Bear
འཕརཝ་	Phau	Wolf
སྦྲུལ་	Bue	Snake

བྱི་ཙི་	Bjitsi	Rat
འབྲུག་	Druk	Dragon
ཨོ་ལ་	Ola	Crow
རོ་ཁྱི་	Rochi	Dog
བྱི་ལི་	Bjili	Cat
གཡག་ལ་ཡག་གླིང་ གཞི་ལུ་ཡོདཔ་ཨིན།	'Ya laya Lingzhi lu yoep ing	There are yaks in Laya and Lingzhi
གླང་འདི་ཚུ་ (ནི་ཚུ)	'Lang ni tshu	Take good care
ལེགས་ཤོམ་སྦེ་གསོ།	le shom be so	of these Oxen
བ་ལས་ཨོམ་བཞོ་	Bạ le om zho	Milk the cow and
སྟི་བཙོང་།	ti tsong	sell the milk
མ་ཧེ་ཨོམ་མངམ་པས།	Mahe om mang be	Buffaloes give more milk
བ་དང་ བོའུ་ཙུང་ མཉམ་ཅིག་འཚོ།	Bạ da bouchu 'nyamci tsho	Graze the cow and the calf together

རྟ་གཅིག་ཉོ་དགོ་པས།	Ta ci nyo go be	Must buy a horse
རྟ་ནི་གསེབ་ཨིན་པས།	Ta ni sep imbe	This hourse is a stallion
རྟ་གོདམ་ཉོ་བ་ཅིན་ ལེགས་ཤོམ་འོང་།	Ta goem nyo wa cin leshom o̥ng	It is better to buy a mare
བོང་ཀུ་གིས་ སྐད་ རྐྱབ་མས།	Bongku gi ke cap me	Donkey makes noise
བྱམོ་དེ་གིས་ སྒོང་ རྡོག་ལེ་ཤ་འབུད་ནུག།	Bjam de gi gong do lesha bue nu	The hen has laid many eggs
སྒོང་རྡོག་དགོ་པ་ཅིན་ བྱམོ་གསོ།	Gong do go pa cin bjam so	If you want eggs raise hens
གཟིག་གིས་ རོ་ཁྱི་ བསད་བཞག་ནུག།	Zi: gi rochi se zhâ nu	The leopard has killed the dog
ཚལ་མ་ནང་ རྡོམ་ ཅིག་ཤི་སྡོད་ནུག།	Tshema na dom ci shi doe nu	There is a dead bear in the forest

སྦྲུལ་རིགས་མ་འདྲཝ་ ལེ་ཤ་ཡོད།	Bue ri madrau le sha yoe	There are several kinds of snakes
བྱི་ལི་ཆུང་ཀུ་ཅིག་གིས་ བྱི་ཙི་རྒྱགས་ཏོ་རིལ་ རི་ཅིག་བཟུང་ནུག།	Bjili chungku ci gi bjitsi jâtoriri ci zung nu	A small cat has caught a very fat rat

སློབ་ཚན་ ༣༨ པ། LESSON 38

དྲི་བ་དྲིས་ལན་(༡)

CONVERSATION (I)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཁྱོད་གཡུལ་ག་ཏེ་ལས་སྨོ?	Choe ue gâte le 'mo?	Where are you from?
ང་གཡུལ་བུམ་ཐང་ལས་ཨིན།	Nga ue Bum thang le ing	I am from Bumthang
ད་རེས་ཁྱོད་ ག་ཏེ་ ལུ་སྡོདཔ་སྨོ?	Dâre choe gâte lu doep 'mo?	Where do you live at present?
ད་རེས་ང་ ཐིམ་ཕུ་ ལུ་སྡོདཔ་ཨིན།	Dâre nga Thimphu lu doep ing	At present I am staying in Thimphu
ཁྱོད་ཐིམ་ཕུ་ལུ་ ག་ཅི་འབད་སྡོདཔ་སྨོ?	Choe Thimphu lu gaci be doep 'mo?	Why are you staying in Thimphu?

ང་ཐིམ་ཕུ་ལུ་ གཞུང་གཡོག་ནང་སྡོདཔ་ཨིན།	Nga Thimphu lu zhung 'yo na doep ing	I am in government service in Thimphu
ཁྱོད་གཡོག་ག་ཏེ་སྨོ?	Choe 'yo gâte 'mo?	Where are you working?
ང་གཡོག་ནགས་ཚལ་ལས་ཁུངས་ནང་ཨིན།	Nga 'yo nak tshe lekhung na ing	I am working in the forest Department
ཁྱོད་གོ་ས་ག་ཅི་སྨོ?	Choe gosa gaci mo?	What is your position?
ང་ནགས་ཚལ་མདོ་ཆེན་ཨིན།	Nga natshe doche ing	I am the Director of Forest
ད་ལྟོ་ ཁྱོད་ ག་ཏེ་ འགྱོ་ནི་སྨོ?	Datochoe gatê jo ni 'mo?	Where are you going now
ད་ལྟོ་ ང་ དགེ་ལེགས་ཕུག་ལུ་ འགྱོ་ནི་ཨིན།	Dâto nga gelephu jo ni ing	Today I am going now to Gaylephug
ཁྱོད་ དགེ་ལེགས་ཕུག་ ལུ་ ག་ཅི་འབད་པར་ འགྱོ་ནི་སྨོ?	Choe gelephu lu gaci bewa jo ni 'mo?	Why are you going to Gelegphug

ང་ དགེ་ལེགས་ཕུག་ལུ་ ཤིང་ཚོང་ག་དེ་སྦེ་ཡོདཔ་ ཨིན་ན་ བལྟ་བར་འགྱོ་ ནི་འབད་ཨིན།	Nga gelephu lu shingtshong gâde be yoep in nata wa jo nibe ing	I am going to Gelephug to see how the timber business is going
ནམ་ལོག་འོང་ནི་མོ?	Nam lok ọng ni 'mo	When will you come back?
ཟླཝ་ཅིག་དེ་ཅིག་ལུ་ ལོག་འཐོན་འོང་།	Dau ci de ci lulok thoen ọng	I will come back within a month
ལགས་སོ་ དེན་ ལོག་ འཇོམ་དང་མཇལ་གེ།	Laso: den lok joem da je ge	O.K, then, see you when you come back
ལགས་སོ་ བཀྲིན་ཆེ།	Laso: kadrinche	O.K Thank you

སློབ་ཚན་ ༣༩ པ། LESSON 39

ཟླཝ་དང་དུས་བཞི།

MONTHS AND SEASONS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྤྱི་ཟླ་དང་པ་	Cida dangpa	January
སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པ་	Cida 'nyipa	February
སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པ་	CIda sumpa	March
སྤྱི་ཟླ་བཞི་པ་	CIda zhipa	April
སྤྱི་ཟླ་ལྔ་པ་	Cida 'ngapa	May
སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པ་	CIda drukpa	June
སྤྱི་ཟླ་བདུན་པ་	Cida Duenpa	July
སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པ་	Cida gyepa	August
སྤྱི་ཟླ་དགུ་པ་	Cida Gupa	September
སྤྱི་ཟླ་བཅུ་པ་	Cida cup	October

སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་	Cida cucip	November
སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་	Cida cu 'nyip	December
དུས་བཞི་	Due zhi	Four seasons
སོ་ཁ་	sokha	Spring
བྱཱར་	Bja	summer
སེར་ཁ་	Sekha	Autumn
དགུན་	Guen	Winter
ལོ་གཅིག་ནང་ཟླཝ་ བཅུ་གཉིས་ཡོད།	Lo ci na dau cu 'nyi yoe	There are twelve months in a year
ཟླཝ་བཅུ་གཉིས་དེ་དུས་ བཞི་ལུ་བགོ་བ་ཅིན་	Dau cunyip de due zhi lu go wa cin	If the twelve months are divided into four season
སོ་ཁ་དྲོད་ཐོནམ་ཨིན།	Sokhadroe thoem ing	Warm weather starts in the spring
བྱཱར་ཆརཔ་རྐྱབ་འོང་།	Bja:chap cap ong	It rains in summer

སེར་ཁ་མེ་ཏོག་དང་ ལོ་ཐོག་ཚུ་འཚོཔ་ཨིན།	Sekha meto da lotho tshu tshop ing	Flowers bloom and crops ripen in autumn
བྱཱར་ས་	Bja:sa	Summer place
དགུན་ས་	Guensa	Winter place
བྱཱར་བགོ་	Bja:go	summer clothing
དགུན་བགོ་	Guen go	Winter clothing
ང་བཅས་ནངས་པར་ བྱཱ་སར་འགྱོ་ནི་ཨིན།	Ngace na:ba bja:sa jo ni ing	Tomorrow we are going to a summer place
དགུན་བགོ་བལ་གྱིས་ འཐགཔ་ཨིན།	Guen go be gi tha:p ing	Winter clothing is made of wool

སློབ་ཚན་ ༤༠ པ། LESSON 40

གཟའ་བདུན།
DAYS OF THE WEEK

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཉི་མ་ (ཉིམ)	Nyima/Nyim	Saturday
ཟླ་བ་ (ཟླཝ)	Dawa/Dau	Sunday
མིག་དམར་	'Mima	Monday
ལྷག་པ་ (ལྷགཔ)	Lhapa/Lhap	Tuesday
ཕུར་པ་	Phub	Wednesday
པ་སངས་	Pasa	Thursday
སྤེན་པ་ (སྤེནཔ)	Pempa/Pem	Friday
བདུན་ཕྲག་	Duenthra	Week
ཟླཝ་	Dau	Month

གཟའ་ཉི་མ་དང་ གཟའ་ཟླ་བ་ལུ་ ཏག་ བུ་རང་ངལ་གསོ་ཐོབ།	Za Nyima da za dau lu tabura ngeso thop	There are alwa holidays on Saturday and Sunday
གཟའ་མིག་དམར་ལུ་ཤོག།	Za 'mima lu sho:	Come on Monday
གཟའ་སྤེན་པ་ལུ་སོང་།	Za pem lu song	Go on Friday
བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ ཉིན་ཞག་བདུན་ཡོད།	Duenthra ci na nyin zhâ duen yoe	There are seven days and nights in a week
ཟླཝ་གཅིག་ནང་ བདུན་ ཕྲག་བཞི་ཡོད།	Dau ci na duenthra zhi yoe	There are four weeks in a month

སློབ་ཚན་ ༤༡ པ། LESSON 41

དུས་ཚོད་ཀྱི་སྐོར།

TIME

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
དྲོ་པ་	Dropa	Morning
ཕྱི་རུ་	Pchiru	Evening
ནུབ་མོ་	Numo	Night
ཉིན་དགུང་། ཉིན་ཕྱེད་	Nyingung/ Nyinche	Midday/noon
ནམ་ཕྱེད། ནུབ་ཕྱེད་	Namche/ Numche	Midnight
ཉིན་མ་	Nyima	Daytime
ད་རིས་	Dâri	Today
ནངས་པ་	Na:ba	Tomorrow
གནངས་ཚེ་	'Nangtshe	Day after tomorrow
གཞེས་ཚེ་	Zhitshe	

ཁ་ཙང་	Khatsa	Yesterday
ཁ་ཉིམ་	Kha nyim	day before yesterday
གཞེས་ཉིམ་	Zhenyim	?
བདུན་ཕྲག་	Duenthra	Week
ཟླཝ་	Dau	Month
ལོ་	Lo:	Year
ཚེས་	Tshe	Date
ན་ཧིང་	Nâhi	Last year
གཞེས་ཧིང་	Zhehi	Year before last
སང་ཕོད་	Sang phoe	Next year
གཞེས་ཕོད་	Zhe phoe	Year after next
དང་ཕུ་	Dâng phu	Ancient times
དུས་ཅི་	Duci	This Year
དུས་ཚོད་	Duetshoe	Time
ཆུ་ཚོད་	Chutshoe	Hour

སྐར་མ་	Karma/ka:m	Minute (literary)
ཏཱ་མ་	Tâma	Later
ད་ཅི་	Dâci	just before
ད་ལྟོ་	Dâto	Now
དྲོ་པར་ཆུ་ཚོད་ ལྔ་ལུ་ལོངས།	Dropa chu tshoe 'nga lu long	Get up at five in the morning
ད་རེས་ཕྱི་རོ་	Dâri chiru to	Come to my place
ལྟོ་ཟ་བར་ ང་	za wa nga be	for dinner this
འབད་སར་ཤོག།	sa sho	evening
མདངས་ནུབ་མོ་	Dâng numo	(He) arrived at
ཆུ་ཚོད་ ༡༢ ལུ་	chutshoe cu	twelve last
ལྷོད་ཅི།	'nyi lu lhoeci	night.
ད་རེས་ ཉིན་དགུང་ ཚུན་ཚོད་སྡོད་ནི་ཨིན།	Dâri nyin gung tshuen tshoe doeni ing	Today I will stay until midday

ཁ་ཙང་ནུབ་ཕྱེད་ཚུན་ ཚོད་བསྒུགས་ཅི།	Khatsa nupche tshuentshoe gu ci	(He) waited until midnight yesterday
ན་ལུ་ཉིནམ་ག་དེམ་ ཅིག་སྡོད་ནི་སྨོ?	Nâ lu nyim gâde ci doe ni'mo?	How many days will you stay here?
ནངས་པར་ཕུན་ཚོགས་ གླིང་ འགྱོ་ནི་ཨིན།	Nâba phuen tsholing jo ni ing	He will be going to Phuntsholing tomorrow
གནངས་ཚེ་ཕུན་ཚོགས་ གླིང་ སྣུམ་འཁོར་བཅོས་ ཁང་ནང་ སྣུམ་འཁོར་བཅོ་ ཁ་རྐྱབ་བཅུག་ནི་ཨིན།	'Nang tshe Phuentsho'ling 'numkho coekhang na 'numkho cokhacap cu ni ing	Day after tomorrow he will repair the vehicle in the Phuntsholing motor vehicle workshop
ཁོ་དང་ ཁ་ཙང་ཕྱད་ཅི།	Kho da khatsa pche ci	I met him yesterday
ཁ་ཉིནམ་དངུལ་ཁང་ནང་ ལས་ དིག་རུབ་སྟོང་ཕྲག་ གཅིག་ལེན་ཡི།	Kha nyim 'nguekhang nale tiru tongthra ci len yi	The before yesterday, I withdraw one thousand nugltrum from the Bank

བདུན་ཕྲག་ཅིག་ལུ་ ལོག་ལྷོད་པ་འབད་ཤོག།	Duenthra ci lu lok lhoep be sho:	Come back within a week
ཟླ་འདི་ནང་ ངལ་གསོ་མེད།	Dau di nang nge so me	There is no holiday this month
ན་ཧི་ ཚོང་ལེགས་ཤོམ་མེད།	Nâhi tshong leshom me	Last year business was bad
གཞིས་ཧིང་ ཨ་ཙི་ཅིག་དྲག་ཅི།	Zhehi âtsici draci	It was a little better the year before last
ཁོ་ད་ཅི་སློབ་གྲྭ་ལས་ འཐོན་མས་ཨིན།	Kho, duci 'lopdra le thoem ing	He left school this year
ག་དེ་འབད་རུང་ ལྟ་མ་ཤོག།	Gâde beru tâma sho:	Anyway, come later
ལྟ་མ་རང་འདི་ ལྷོད་མི་ཚུགས་ ནངས་པ་ལས་འཐོན་འོང་།	Tâma rang di lhoe mi tshu nang ba le thoen ong	I cannot come today but I will come tomorrow

སློབ་ཚན་ ༤༢ པ། LESSON 42

ལམ་གྱི་སྐོར།

TRAVELS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ལམ་	Lam	Road
གཞུང་ལམ་	Zhung lam	Main road
གསེབ་ལམ་	seplam	Small road
ཐྲང་ལམ་	Thrang lam	Short cut
སྐོར་ལམ་	Kolam	Long road
ཟམ་	Zam	Bridge
ཚར་ཟམ་	Tsha zam	Rope bridge
ལྕགས་ཟམ་	Ca:zam	Iron bridge
ཤིང་ཟམ་	Shing zam	Wooden bridge
ལ་	Lâ	Pass

སྣམ་འཁོར་	‘Numkho	Vehicle
ཞོན་ཏ་	Zhoenta	Riding horse
ཁལ་ཏ་	Kheta	Pack horse
གནམ་གྲུ་	‘Namdru	Aeroplane
གྲུ་	Dru	Boat/ship
རི་	Ri	hill
གངས་	Gâng	Mountain
སྤང་	Pâng	Plain,Pasture
གཤོང་	Shong	Valley basin
ལུངམ་	Lu:m	Valley,region
སྡེ་སྲིད་ལམ་ཁར་སྡོད།	Desi lam kha doe	Wait on Desi street
ནི་གཞུང་ལམ་ཨིན།	Ni zhung lam ing	This is the main road
མི་ག་ཡང་མ་འགྱོ་བའི་ གསེབ་ལམ་ཨིན།	‘Mi gaya ma jowai seplam ing	It is a Seplam where no ones goes

འཕྲང་ལམ་ལས་ མགྱོགས་པར་སོང་།	Thrang lam le joba song	Go quickly by the short cut
སྐོར་ལམ་ལས་ ནམ་ཡང་ལྷོད་མི་ཚུགས།	Kolam le namya lhoe mi tshu	You cant get there quickly by the longway
ཆུ་ལུ་ཟམ་རྐྱབས།	Chu lu zam cap	Bridge the river
ཁེན་ལུ་ཚར་ཟམ་ཡོད། ཆུ་འཛོམས་ཀྱི་ཟམ་དེ་ ལྕགས་ཟམ་ཨིན་པས།	Khen lu tshazam yoe chudzom gi zam di ca: zam im be	There is rope bridge in Khen. The bridge near the Confluence is an iron bridge
དང་ཕུ་ ཤིང་གི་ ཟམ་ཨིན།	Dang phu shing gi zam ing	In the old days it was a wooden bridge
རྡོ་ཅུག་ལ་ཁར་ཚུན་སོང་།	Doco lakha tshuen song	Go up to Docho pass
ཛིབ་ཟེར་མི་དེ་ སྣམ་འཁོར་ཅིག་ཨིན།	Jip semi di ‘numkho ci ing	A jeep is a vehicle
ཕ་ཇོ་སྡིངས་ལུ་ ཏ་འགུ་ ཞོན་དི་འགྱོ་དགོ།	Phajoding lu ta zhoen di jo go	To go to Phajoding,one must ride a horse

ཏའི་འགུར་ དོས་ བསྐྱལ་གཏང་།	Ta i gu doe ke tang	Put the load on the horse and send it
སྤ་རོ་ལུ་ གནམ་གྲུ་ ཆགས་ཐང་ཡོད།	Paro lu 'namdru cha thang yoe	There is an airport at paro
ཆུ་མོ་གང་ག་ལུ་ གྲུ་གཏང་དགོ།	Chum gang ga lu dru tang go	One must go by boat on the river Ganges
རི་སྦོམ་ལེ་ཤ་འདུག།	Ri bom lesha du	There are many big mountains
གངས་རི་ཏི་སི་ལུ་ དབང་ཕྱུག་བཞུགས་ཡོད།	Gângritisi lu wang chug zhu yoe	Lord Shiva stays on Mount Kalish
སྤང་ལུ་རྩྭ་དང་ མེ་ཏོག་ཡོད།	Pâng lu tsa da meto yoe	There are grasses and flowers in the pasture
གཤོང་ལུ་ཆུ་འཁྱིལ་འོང་།	Shong lu chu khi ọng	Water will collect in the valley
སྤ་རོ་ཟེར་མི་དེ་ ལུངམ་ སྦོམ་ཅིག་ཨིན།	Paro semi di lu:m bom ci ing	Paro is a very wide valley

སློབ་ཚན་ ༤༣ པ། LESSON 43

རྡོ་ཅིག་ལ་ཁར་བལྟ་བཤལ་ལུ་འགྱོ་ནི།

A VISIT TO DOCHOLA

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
(ཨེ) ལྟོ་ཚང་ ནངས་པར་ གཟའ་ཟླཝ་ཨིན་ བཤལ་ བར་ག་ཏེ་འགྱོ་ནི་སྨོ?	Totsha nâ: ba za dau ing Shê wa gâte jo ni 'mo?	(A) Friend, tomorrow is Sunday, where will you go for an outing?
(བི) ད་ལྟོ་ཏན་ཏན་མེད་	Dâto tente me	(B) It is not yet decided
ངེའི་ཆ་རོགས་ཚུ་གིས་ རྡོ་ལྕུག་ལ་ཁར་འགྱོ་གེ་ ཟེར་སླབ་མས།	Nge charo tshu gi doco la kha jo ge se 'lap me	My friends are talking of going to docho pass
(ཨེ) དཀྲིགས་ཀྲིག་ཨིན་ པས་ ང་ཡང་ རྡོ་ལྕུག་ལ་ ཁར་མ་ལྷོད་ ཁྱོད་དང་ མཉམ་ཅིག་འགྱོ་གེ།	Tritri imbe nga ya doco la kha ma lhoe che da 'nyamchi jo ge	(A) Good, I have never been there either. Let me go with you (B) come by

(བི) ག་འདི་འབད་རུང་ ཤོག ང་འདི་ཚར་ལེ་ཤ ལྷོད་ཅི། ཨིན་རུང་ འགྱོ་དགོ་རང་མནོཝ་མས་ རྡོ་ལྕུག་ལ་ལས་ གངས་རི་དེ་ཚུ་ག་ཉི་བ་ལེགསཔ་དང་ དཔལ་ལའི་ལ་དང་ ལ་སྦོམ་ཚུ་དང་ སྤུངས་ཐང་ཁའི་ ས་ཕྱོགས་དེ་ཚུ་ཡང་མཐོང་འབད་ ག་ཅི་འདི་ དགའ་ཏོག་ཏོ་ཨིན། ང་བཅས་ ནངཔར་ཧ་སུ་འགྱོ་གེ།

(B) Gâde be ru sho: nga di tsha lesha lhoe ci in ru jogo ra 'nou me Doco lale gângri detshu gani wa lep da pele lada la bom tshu da puna khai sacho de tshu ya thong be ga ci de ga tok to ing Ngace ra dropa hasu jo ge

(B) all means Acutally, I have been there several times but even so I never tire of it From Dochola pass you can see beautiful maintains, the Pele la, big mountains and views of Punakha. How pleasant it is! Let's go early in the morning

(ཨེ) རྡོ་ལྕུག་ལ་ཁར་ ག་ཅི་རང་ཡོད་ག?

(A) Doco lakha gaci ra yoe ga?

What is there at Docola?

(བི) རྡོ་ཅུག་ལ་ཁར་ ཤིང་དང་ མེ་ཏོག་ སྣ་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་ གཡག་རུ་ཁག་འབད་ མཐོང་ནི་ཡོད།

(B) Docolakha shing da meto ciri 'natsho da 'ya: rukha be thong ni yoe

(B) A great veriety of trees and flowers including yak had can be are seen at Dochola

(ཨེ) སྡོད་ས་དང་ ལྟོ་དེ་ཚུ་ཐོབ་ག?

(A) Doe si da to di tshu thop ga?

(A) Is there a place to stay and food available?

(བི) ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་ བལྟ་བཤལ་ལུ་འོངས་མི་ཚུ་གི་དོན་ལས་ བལྟ་བཤལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁང་དང་ དེ་ནང་ཇ་དང་ལྟོ་ ཆ་མཉམ་ཡོདཔ་འབད་ བཟོ་སྟེ་ཡོད་ དེ་ནང་ལས་ རིན་སྤྲོད་ནི་ཡོདན་ ང་བཅས་ཡང་ ཟ་ཆོག་ཆོག་ཨིན།

(B) Chigyel gi mitâshê lu ọng mi tshu gi doen le Tâshê lekhung gi trokha da de nang ja da to cha 'nyam yoe be zo di yoe di na le rin troe ni Yoe ngace ya za cho cho ing

(B) For the convenience of foreigners who come for tourism the Tourism Dept. has provided a rest house with tea and various types of food.

We also can eat there if we pay

(ཨ) ལམ་ཐག་རིང་མོ་ཡིན་ན?	(A) Lam tha: ri:m in na?	Is it far?
(བ) ག་རི་ནང་ལུ་ ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀྱི་ལམ་རང་ཨིན།	(B) Gâri na lu chutshoe pche gi lam ra ing	(B) It takes only half an hour by car
(ཨ) ལམ་ཁར་ག་ཅི་རང་ཡོད་ག?	(A) Lam kha gaci ra yoe ga?	(A) What is there on the way?
(བ) སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ལི་གི་ལྡུམ་ར་དང་ ཚོད་བསྲེ་ལྡུམ་ར་དང་ [illegible]ག་དེ་ཚུ་ ལེ་ཤ་ཡོད། [illegible]ཀྱིས་སྒང་ [illegible]ཐོང་།	(B) Sonam lekhung gi 'li gi dumra da meto di tshu lesha yoe dele Trashi gang goem ya thong	(B) The Agriculture Dept. has an apple orchard and vegetable garden from there we can see Tashigang Monastry.
[illegible]	(A) Âo deben jo ra jo go be lesha tâ ni du	(A) Oh, then we must go There are many things to see

(བ) ཁྱོད་རང་ཆུ་ཚོད་ བདུན་ལུ་ཤོག། དེ་ལས་ གཅིག་ཁར་འགྱོ་གེ།	(B) Choe ra chu tshoe duen lu sho:dele cikha jo ge	(B) come at seven o'clock and then let's go together
(ཨ) བཏུབ་ ང་དཀྲིགས་ ཀྲིག་འབད་འཐོན་འོང་ དྲོ་ པར་མཇལ་གེ།	(A) Tup nga tritri be thoen ong dropa je ge	(A) O.K, I will definitely come. /see you in the morning

སློབ་ཚན་ ༤༤ པ། LESSON 44

རྩེད་རིགས།

SPORTS AND GAMES

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
མདའ་རྩེད་	Dâtse	Archery
ཏ་རྒྱུགས་	Taju	Horse race
ཀང་རིལ་	Kangril	Football
ལག་རིལ་	Lagril	Basketball
རྩེད་ར་	Tsera	Court (for sports)
ཤོ་	Sho	Dice
ཏཱ་ཤི་	Tase	Cards
འཆམ་	Cham	Mask dance
ཞབས་བྲོ་	Zhapthra	Falk dance(song)
རྒྱལ་	Gye	Bet

སྐུགས་	Kug	Points/Score/Marks
མཛོག་ཁུད་	Dzokhe	Boxing
རྩེད་ཐང་	Tsethang	Play ground
ལྡོ་གཟེ་	'Loze	Oral folk poetry
འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ རྩེདམོ་ མདའ་རྩེད་ ཨིན་ནི་དི་གིས་ འབྲུག་ པའི་མི་ཚུ་ དུས་ཚོད་ ཐོབ་ཚད་ཅིག་པ་ མདའ་ འདི་རང་རྒྱབ་སྡོད་འོང་།	Druk gyeyongi tsem dâtse in ni digi Druk pai 'mi tshu duetshoe thoptshe cigp dâ dira cap doe ong	National game of Bhutan is Archery and the Bhutanese people play archery when ever they get time
འཆམ་དང་ཞབས་བྲོ་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ རྙིངམ་ཅིག་ཨིནམ་ལས་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ ཚུ་ནང་ ལས་རིམ་ཅིག་	Chamda zhapthra di gyekhap ki lamlu 'nyim ci imle zhung dregi gâtoen tshuna lerim ci chamda zhapthra dira tsup ing	Mask dace and folk dance are old traditions of the country and those are in the programme of every offical occassion

འཆམ་དང་ ཞབས་བྲ་
འདི་རང་བཙུགས་པ་ཨིན།

མཛོག་ཁུད་འདི་ ནང་དོག་ དོག་པའི་ རྩེདམོ་ཅིག་ཨིན་ རུང་ མི་ཚུ་ ལྟདམོ་འདི་ རང་ཆེཔ་མས།	Dzokhe di nangdodo pai tsem ci inru mitshu têm dira cheu me	Boxing is tough game but the people enjoy it very much.
བློ་གཟེ་ འདི་ལུ་ བུ་དང་ བུམོ་གཞོནམ་ཚུ་གིས་ དང་ ལྷག་ཆེ་དོག་ཏོ་འབདཔ་ཨིན།	'Lose di lu buda bum zhoem tshugi dang lha chetokto beu ing	Young boys and girls are interested to exchange the oral folk poetry

སློབ་ཚན་ ༤༥ པ། LESSON 45

ལག་ཆའི་སྐོར།

TOOLS AND WEAPONRY

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྟ་རི་	Târi	Axe
ཏོག་ཙེ་	Togtse	Spade/hoe
ཧེམ་	Hem	Shoval
གྱི་ཙུ་	Gicu	Knife
ཀ་ཏྲ་ལ་	Katrala	Small knife (kitchen knife)
ཁབ་	Khap	Needle
གྱིམ་ཙེ་	Gyimtse	Scissors
སྦྱི་ལི་	Bjili	Plan
ཐོཝ་	Thou	Hammer

སོ་ལི་	Sọle	Saw
འཕྲུལ་ཚེམས་	Thruetshem	Sewing machine
ཀྲིང་ཀ་	Tinka	Spear
དཀྲུགས་མདའ་	Tropda	Gun
ལག་བམ་	Lâbom	Hand granade
སྒོབས་	Tọp	Cannon
དགྲ་ལི་	Drali	Shield
ལྕགས་རྨོག་	Ca 'mok	Helmet
མདའ་གཞུ་	Dazhu	Bow and arrow
འཕྲུལ་གླང་	Thrue 'lang	Tractor
ཁ་མི་ གཉའ་ཤིང་	Khami 'nyshing	Plough and yoke

སྟ་རེ་ཏོག་ཙེ་དང་ ཁ་མི་ གཉའ་ཤིང་འདི་ཚུ་ སོ་ ནམ་གྱི་ལག་ཆ་དང་ བྱི་ ལི་ ཐོའུ་ སོ་ལི་ཚུ་ བཟོ་ཆ་ཟེར་སླབ་ཨིན།	Târe tok tse da khami ' 'Nyashing ditshu so namgi lakcha da bjili thou sole tshu zopcha se 'lap ing	Axe,spade,plough and yoke are agricultural tools whereas plane, saw and hammer are carpentry tools
དགྲ་ལི་ལྕགས་རྨོག་ཚུ་ དང་ཕུ་གི་དགྲ་ཆས་ཨིན་ རུང་ ད་རེས་ནངས་པར་ དཀྲུགས་མདའ་ བམ་ སྒོབས་དི་ཚུ་ དམག་རྐྱབ་ ནི་གི་གོ་མཚོན་ཨིན།	Drali ca 'mok tshu dâng phu gi drache in ru dâre nangpa tropda bom tọp di tshu 'mak capnigi gotsoen ing	Though the ancient weapons are shield and helmet, we use guns, granades and cannon for war these days

ལག་ཆ་ཚུ་གི་སྣ་ལས་ གྱི་ཙུང་ཀ་ཏྲ་ལ་དང་ ཁབ་ དང་ གྱིམ་ཙེ་དི་ཚུ་ ང་ བཅས་ར་ལུ་ ཉིན་ལྟར་ ཉེར་མཁོའི་ཅ་ཆས་ཨིན།	Lâkcha tshugi 'lale gicu katrala da khapda gyim tse ditshu ngace ralu nyinter nyer khoi ca che ing	The knife small knife needle and scissors are useful for our daily works
ཆོས་ཀྱི་ནང་ལས་ དམག་ རྒྱབ་ནི་གི་གོ་མཚོན་བཟོ་ནི་ ཚུ་ སྡིག་པ་སྦོམ་ཡོད་ཟེར་ མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ད་རེས་ ནངས་པར་ སྟོབས་ཅན་ རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་གིས་ཡང་ གོ་ མཚོན་མར་ཕབ་རྒྱབ་པའི་ བསྐྱང་ཡོད།	Choginale 'mak capnigi gotshoen zoni tshu dikpabom yoe se mi da thri di Dâre nâpa top cengyekhap tshugi ya go tshoen maphap capai gang yoe	According to religion it is sinful to make war weapons so, the powerful nations are reducing their productions of war weapons

སློབ་ཚན་ ༤༦ པ། LESSON 46

ཁྲལ་འཇུར་ལཱུ་དང་ དངུལ་གྱི་སྐོར།

MONETARY AND REVENUE TERMS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
རྒྱུ་ཁྲལ་	Juthre	Wealth tax
སྦུངས་ཁྲལ་	Bungthre	Service tax
སྐམ་ཁྲལ་	Kamthre	Tax collected cash
སློན་ཁྲལ་	‘Loenthre	Tax collected in kind
ཅ་དམ་ཁྲལ་	Cadamthre	Customs tax
འོང་བབ་ཁྲལ་	Ongbapthre	Income tax
གུང་ཁྲལ་	Gungthre	House tax
ས་ཁྲལ་	Sathre	Land tax
ནོར་ཁྲལ་	Nothre	Cattle tax

བཅུ་གཉིས་བསྡོམས་	Cunyidom	Labour recruited one person every twelve adult members of family.
འུ་ར་ལྷུཔ་	Ulap	Compulsory labour
ཞབས་ཏོག་ལས་མི་	Zhapto lemi	Voluntary labour recruited for social works
དངུལ་ཀྲམ་	Ngultrum	Ngultrum (Bhutanese Currency)
ཕྱེད་ཀྲམ་	Chetrum	Denomination (Bhutanese coins)
ཏིག་རུབ་	Tiru	Money
ཐ་ལ་	Thala	Fifty Chetrum
ཤི་ཀི་	Shike	Twenty five chetrum
ཤོག་དངུལ་	Shok ngue	Paper currency

ལོར་	Lor	Note (money)
ཏིག་རྐྱང་	Tigcang	Coin (money)
ཛབ་	Dzap	Exchange rate
དང་ཕུ་གི་ རྒྱལ་རབས་ ནང་ལས་འབད་བ་ཅིན་ གཞུང་གི་ཁྲལ་འདི་ དགུང་ པ་གཅིག་གི་ འོང་བབ་ དྲུག་ཆ་ཅིག་ ཕུལ་དགོ་ ཐེར་ཡིན་པས།	Dangphu gi gyerapna le bewacin zhungi threldi gungpa cigi ongbap druk-cha ci phuego se im me	According to ancient history the government collected tax on one sixth of each family annual income
ལྷོན་ཁྲལ་ཐེར་མི་ གཉེར་ ཚང་ཁྲལ་དང་ སྐམ་ཁྲལ་ ཐེར་མི་ དངུལ་ཁྲལ་ཕུལ་ མི་འདི་ལུ་སླབ་ཨིན།	'Loenthre semi 'Nyertsha thre da kâmthre semi ngue thre phueni dilu 'lap ing	'Loen thre' means tax collected in kind and the 'Kamthre' means the tax collected in cash.

Dzongkha	Pronunciation	English
རྒྱུ་དང་དངུལ་གྱི་ཁྲལ་ལུ་ རྒྱུ་ཁྲལ་དང་ མི་གིས་འུ་ར་ ལུ་རྐྱབ་དགོ་མི་ལུ་ སྦུང་ ཁྲལ་ཟེར་སླབ་འོང་།	Juda Ngue gi threlu juthre da 'migi ula cap go migi thre lu bunthre se 'lapong	Juthre means tax on wealth and Bungthre means to tax in the formal labour
ཕྱེད་ཀྲམ་གཅིག་བརྒྱ་ལུ་ དངུལ་ཀྲམ་གཅིག་དང་ དངུལ་ཀྲམ་ལུ་ ཏིག་རུབ་ ཟེར་ཡང་ སླབ་ཨིན་རུང་ ཤོག་གུ་གི་དངུལ་ལུ་ལོར་ ཟེར་ སླབ་སྲོལ་ཡོདཔ་ ལས་ དངུལ་ཀྲམ་གཅིག་ ལུ་ གཅིག་ལོར་དང་ དངུལ་ཀྲམ་གཅིག་ བརྒྱ་ལུ་ བརྒྱ་ལོར་ཟེར་ སླབ་དགོཔ་ཨིན།	Chetrum cigjâlu nguetram cikda ngue-tramlu tiru se ya 'lap ing rung, shokogingue lu lor se 'lap soe yoeple nguetram cilu cilorda ngue tramcikjâlu jalor se 'lap gop ing	One hundred chetrum is one ngultrum and ngultrum is also called tiru A note (money) is called 'Lor' and as such one ngultrum is called a cilor and one hundred ngultrum is called 'Jalor

སློབ་ཚན་ ༤༧ པ། LESSON 47

དུས་ཆེན་དང་ ངལ་གསོ།

FESTIVALS, FUNCTIONS AND HOLIDAYS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ལོ་གསར་	Losar	New Year (Bhutanese)
ཉིན་ལོག་	Nyinlo	Solstice(winter)
རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་	Gyeyong duechen	National day
ཁྲི་འདོན་དུས་ཆེན་	Thridoen duechen	Coronation day
འཁྲུངས་སྟོན་	Thrungtoen	Birthday occasion (of respected person)
ཁྲུས་བབས་	Thruebap	Blessed rainy
གསོག་འཇོག་ངལ་གསོ་	Sogjo ngeso	Earned leave
གློ་བུར་ངལ་གསོ་	'Lobu ngeso	Casual leave
སྐྱེས་ནད་ངལ་གསོ་	Kene ngeso	Maternity leave
སྒྲུབ་མཆོད་	Dromchoe	Annual religions festival

ཚེས་བཅུ་	Tshecu	Monthly festival of Guru Padmasambhava
རབ་གནས་	Rap 'ne	Consecration cermony initiation
དབང་	'Wang	Blessing
སྐུ་	Ku	Statue
ཆོས་	Choe/Cho:	Religious books (Dharma)
མཆོད་རྟེན་	Choeten	Stupa
རྟེན་འབྲེལ་	Tendre	An auspicious sign or cermony
དགའ་སྟོན་	Gatoen	Festivals
གནས་	'Ne	Religious (holy) Place
འབྲུག་གི་ལོ་གསར་དེ་ ཨ་རྟག་རང་ ཟླཝ་དང་ པའི་ཚེས་གཅིག་ལུ་རྩིས་ ནི་ཡོད་མི་འདི་ མང་ ཤོས་རང་ སྤྱི་ཟླ་གཉིས་ པ་ལུ་ཕོགཔ་ཨིན།	Drukgi losar de atara dau dangpai tshe cilu ts i ni yoe midi mangshora cida 'Nyipa lu phop ing	Bhutanese losar is on the 1st day in the first month of the Bhutanese calendar year and it falls in February every year

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ ཆེན་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རྒྱལ་བརྒྱུད་ ཀྱི་གཞུང་ དབུ་བཙུགས་པའི་ ཉིནམ་ སྤྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ ཚེས་ ༡༧ ལུ་ཕོགཔ་ཨིན།	Drukgi gyeyong due-chen se me di Druk gyekhap na:gyegyue gi zhung u 'nye pai nyim ci da cunyi pai tshe chuduen lu phop ing	The celebration of Bhutanese national day was introduced with the establishment of the Monarchy system in Bhutan on 17th December
འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ཟེར་ མི་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་སྐུ་ འཁྲུངས་པའི་ཉིནམ་ སྤྱི་ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༡ དང་ ཁྲི་འདོན་དུས་ཆེན་ འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་ ཁྲི 'མངའ་གསོལ་བའི' ཉིནམ་སྤྱི་ཟླ་ ༦ པའི་ ཚེས་ ༢ ལུ་ཕོགཔ་ཨིན།	Thrungka due-chen se me di Druk gyezhi pa kuthrung pai nyim ci da cucipai tshe cucida Thridoen Duechendi Druk gye zhipa thringa soewai nyim cida drupai tshe 'nyilu phop ing	Thrunka duechen means the birthday of the 4th King which falls on 11th November, and the Thridoen duechen means the coronation day of 4th King, which falls on 2nd June.

ལྷ་ཁང་ནང་ཡོད་མི་ ལྷ་རྩ་ལུ་ སྐུ་དང་ གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ ཆ་ལུ་ཆོས་དང་ ཐུགས་རྟེན་ ལུ་ མཆོད་རྟེན་ཟེར་སླབ་ཨིན།	Lhakha na yoemi lha-tshulu kuda sungrap gi pcechalu cho:da thugten lu choeten se 'lap ing	The statue which are in Monastry is called "Ku" and religious books are called choe and stupas are called "Choeten.
རྟེན་འབྲེལ་ཟེར་མི་འདི་ ལཱ་ འགོ་བཙུགས་ནི་དང་ དགའ་ སྟོན་ཚུ་ འབད་ནི་གི་ མཛད་ སྒོ་ལུ་ སླབ་སྲོལ་ཡོད།	Tendre semidi lago tsuni da gatoen tshu benigi dzego lu 'lap soe yoe	Tendre means ceremony held before starting any programme and other ceremonial fanctions

སློབ་ཚན་ ༤༨ པ། LESSON 48

དྲི་བ་དྲིས་ལན་ (༢)

CONVERSATION (II)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ།	Ku zu zang po	How are you?
ད་རིས་ ག་ཏེ་སྨོ?	Dâre gâte 'mo?	Where are you going today?
དེ་སྦེ་རང་ བཤལ་	Debe ra shê	I just came
འོང་ཡི།	ọng yi	for a walk
ཁྱོད་ གློག་བརྙན་	Choe 'lok nyen	Are you not
(བེསི་ཀོབ) བལྟ་	(beskop) tâ wa	going to the
བར་ མི་འགྱོ་ག?	mi jo ga?	cinema?
འགྱོ་དགོ་མནོཝ་ཅིག་ དི་ཡོད་ དེ་འབདཝ་ དང་ ང་ལུ་ཏིག་རུབ་མེད།	Jo go 'nou ci di yoe de beu da nga lu tiru me	I would like to go but I have no money

གློག་བརྙན་གྱི་མིང་	Lok nyen gi	What is the
	ming gaci	name of the
ག་ཅི་ཡིན་པས་གོ?	imme go?	film?
གློག་བརྙན་གྱི་མིང་དེ་	Lok nyen gi	The film is
	ming de Gasa	•called Gasa Lamai
མགར་ས་བླ་མའི་སེངྒེ་	'Lamai Senge	Singe
	imbe	
ཡིན་པས།		
གློག་བརྙན་བལྟ་ལས་	'Lok nyen tau	It is better to
	le di zakhang	go to a hotel
འདི་ བཟའ་ཁང་ནང་	na jo be thuep	and have some
	re thung ge	soup than to go
འགྱོ་འབད་ ཐུགཔ་རེ་	me na?	to the cinema
འཐུང་གེ་མེན་ན?		
ཡིན་པས་ དེནི་ ཇོ་མོ་ལྷ་	Imbe den	Yes, then lets
	Jomolhari	go to the
རི་བཟའ་ཁང་ནང་འགྱོ་གེ།	zakhana jo ge	Jomo Lhari Hotel
དེནི་ ག་ནི་ཡ་མ་བཞེས།	Den gani ya	Oh, you haven't
	ma zhe	eaten any thing
ནངས་པ་ལས་འཐོན་འོང་།	Na:pa le thoen	I will come
	ọng	tomorrow
འཕྲལ་འཕྲལ་འབད་ཤོག།	Threthre be	Please come
	sho:	often, alright.
ལགས་སོ་ བཀྲིན་ཆེ།	Las kadrinche	Thank you

ལྟོ་ཚང་ ནངས་པར་ལྟོ་	Totsha na:pa to	(Friends) come
	zhe pa nga be	to my place for
བཞེས་པར་ ང་འབད་སར་	sa joen 'mare	lunch tomorrow'
		O.K?
བྱོན་སྨ་རེད།		
ག་ཅི་སྨོ་ ནངས་པར་འཛའ་	Gâci 'mo?	What ? Is there
	na:pa	a party
ཙུམ་ཡོདཔ་ཡིན་ན?	dzacum yoep	tomorrow?
	in na?	
ང་བཅས་ར་ གཅིག་ཁར་	Ngace ra cikha	We will just
	dzom di ga	get together
འཛོམས་ཏེ་དགའ་ཏོག་ཏོ་	tok to be doe	and have a
	gi 'no di ing	good time
འབད་སྡོད་ཀྱི་མནོ་སྡི་ཡིན།		
ད་རུང་ ཆང་འབདན་མེད་	Dâru chang	But there is no
	ben me 'mare	drinks, don't
སྨ་རེད་ རེའུ་མ་སྐྱེད་ཤིག།	reu ma keshi	get your
		hopes up
ག་ལས་འོང་པ་ མནོ་	Gâle ọng ba	How could I?
	'nosam ra me	I dont even
བསམ་རང་མེད་	in ru be yar ci	think of it. But
	yoe betshong	there must be
ཡིན་རུང་ བེ་ཡར་		some beer
ཅིག་ཡོད་པས་ཚོང་།		
ཚ་ལས་རང་མེད།	Tsale ra me	No, there is
		nothing at all

དེ་འབདན་འདི་ ལྷོ་ཡང་	Deben di 'loya	Then we wont
འཐོན་མི་ཚུགསཔ་འོང་	thoen mi tshup	be able to have
སླ་རེད།	ọng 'mare	conversation
ཆང་འཐུངན་ ལྷོ་མང་	Changthu:n	People talk too
	'lo mang be	much when
པས་མནོ་སྡི་ཨིན།	'no di ing	they drink
དེ་སྦེན་ལེགས་ཤོམ་	Deben leshom	Well, then I
	imbe na:pa	will come
ཨིན་པས་ ནངས་	thoen ọng	tomorrow
པར་འཐོན་འོང་།		

ག་ཏེ་འགྱོ་ནི་སྨོ?	Gâte jo ni 'mo?	Where are you going?
ཁྲོམ་ཁར་འགྱོ་ནི།	Throm kha	I am going to
	jo ni	the market
ག་ཅི་འབད་བར་	Gaci be wa jo	What are you
འགྱོ་ནི་སྨོ?	ni 'mo?	going for?

ང་ བདུན་ཕྲག་རེའི་	Nga duenthra	Onece a week, I
ནང་ ལུ་ཡོད་རུང་	re nang la yoe	go to the market
མེད་རུང་ ཚར་རེ་	ru meru tsha	whether I have
འགྱོཝ་ཨིན།	re jou ing	business or not
ད་རེས་ ཚོད་བསྲེ་	Dare tshoe se	Today there are
ཁྲོམ་ཁར་ སླི་ལེགས་	throm lu 'li	good pears in the
ཤོམ་འདུག་ ང་གིས་	leshom du nga	market. I have
ཏིག་རུབ་གསུམ་གྱི་	gi tiru sum gi	brought Nu. 3
འབག་འོང་ཡི།	ba ọng yi	worth
ག་ཏེ་གི་སླི་སྨོ?	Gâte gi 'li 'mo?	Where are the pears from?
འོད་གསལ་སྤང་གི་	Oesepang gi	They are
སླི་ཨིན་པས།	'li imbe	Oesepang pears

སློབ་ཚན་ ༤༩ པ། LESSON 49

ནོར་བུའི་བྱེ་བྲག།

KINDS OF MINERALS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
གསེར་	Se	Gold
དངུལ་	'Ngue	Silver
ཟངས་	Zang	Copper
ལྕགས་	Ca:	Iron
ལི་	Li	Bell-metal
རག་	Ra	Brass
ཞ་ཙི་	Zha tsi	Lead
ཀ་ལ་	Kala	Aluminum
གཡུ་	'Yu	Turquoise
བྱུ་རུ་	Bjuru	Coral

མུ་ཏིག་	Muti	Pearl
གཟི་	Zi	Onyx
དུང་དཀར་	Dungka	Conch sheel
རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་	Doji- phalam	Diamond
ཤེལ་	She	Glass
གསེར་ཏོ་ལ་ གཅིག་བཙོང་གནང་།	Se tola ci tsong 'nang	Please sell me on tola of gold
ཟངས་ཀྱི་ཅ་ལ་ནི་ཚུ་ མིན་དགོ་པས།	Zang gi cala nitshu min go be	We don't need these copper things
ཁྱིམ་ཐོག་ལྕགས་ གཤོག་བཀབ།	Chim thog ca sho kap	Put on a tin roof
ལི་གི་པད་སྡེར་ ནང་ལྟོ་ཟ།	Li gi pede nang to za	Eat in the bell metal plate
རག་སེརཔོ་ཨིན།	Ra: sepin	Brass in yellow

ཞ་རྩི་ལྕི་དྲགས་ཨིན།	Zhatsi ci da in	Lead is very heavy
གཟི་མིག་དགུ་མ་ཅིག་ བཙོང་ནི་འདུག།	Zi mi gum ci tsong ni du	A nine-eyed onyx is for sale
འཛམ་གླིང་ནང་ གནས་གོང་ཆེ་ཤོ་ རྡོ་ རྗེ་ཕ་ལམ་ཨིན།	Dzamling na 'ne gong chesho dorjiphalam ing	The most precious things in the world in diamond

སློབ་ཚན་ ༥༠ པ། LESSON 50

ཚོས་གཞི།
COLOURS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཚོས་(ཚོས་གཞི)	Tsho (tsho zhi)	Clour
དཀརཔོ་	Ka:p	White
སེརཔོ་	Se:p	Yellow
དམརཔོ་	'Ma:p	Black
ལྗང་ཁུ་	Jangkhu	Green
ལྗང་ནག་	Jangna	Dark green
རྒྱ་སྨུག་(སྨུགཔ)	Ja'mu/'mup	Brown, dark red
ལྗང་སེར་	jang se	Yellow green
སྐྱང་ཁ་	cangkha	Pale grey

ལི་ཝང་	Liwang	Orange
ཐལ་དཀར་	Theka	Elephant colour
སྐྱ་བོ་	Cau	Beige
ཤ་ཁ་	Shakha	Pink
སྔོནམོ་	Hoem	Blue
ཁྲ་བོ་	Thrau	Multi-cloured
ཤོག་ཀུ་དཀརཔོ་ལུ་	Shoku kâ:p	Write letter
ཡི་གུ་བྲིས།	lu yigu dri	on white paper
ཚོན་དམརཔོ་གཏང་།	'Tshoen 'mâ:p tang	Apply red colour
སེརཔོ་གསེར་གྱི་བཀྲག་ དང་འདྲ་བས།	Se:p se gi cada dra we	Yellow is like the gold colour
གནགཔོ་མ་བཟོ་ཞིག།	'Nap mazosh	Don't make it dirty.
ཤིང་གི་འདབ་མ་ ལྗང་ཁུ་ཨིན་པས།	Shing gi dama jang khu 'im be	The leaves of trees are green

ཁོ་གིས་ བགོ་རྒྱ་སྨུག་ ཅིག་གྱོན་ནུག།	Kho gi go ja'mu ci gyoen nu	He wore a brown robe
འབྲུག་གི་རྒྱལ་དར་གྱི་ བཀྲག་ ལི་ཝང་དང་ སེརཔོ་ཨིན་པས།	Dru gi gyedar gi ca liwang dasep 'im be	The colour of Bhutan national flag is orange and yellow

སློབ་ཚན་ ༥༡ པ། LESSON 51

ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར།

DIRECTIONS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཕྱོགས་	Cho	Direction
ཤར་	Sha	East
ལྷོ་	Lho	South
ནུབ་	Nup	West
བྱང་	Jang	North
ཤར་ལྷོ་	Sha lho	Southeast
ལྷོ་ནུབ་	Lho-nup	Southwest
ནུབ་བྱང་	Nup jang	Northeast
བྱང་ཤར་	Jang sha	Northeast

སྟེང་	Teng	Up (literary)
འོག་	Ọk	Down (literary)
དབུས་(སྦུག)	Ue/bu	Center
གཡས་	'Ye	Right
གཡོན་	'Yoen	Left
ཤར་ཕྱོགས་གདུང་བསམ་ཁ།	Sha cho Dungsamkha	Dungsamkha in the east
ལྷོ་དཔག་བསམ་ཁ།	Lho Pasakha	Pasam kha in South
ནུབ་དར་ལིང་ཁ།	Nup da ling kha	Daling kha in the west
བྱང་སྟག་འཚེར་ཁ།	Jang tak tsherkha	Taktsherkha in the North
བྱང་ཤར་ལུ་བུམ་ཐང་།	Jang sha lu Bumthang	Bumthang in the north-east
ལྷོ་ནུབ་ལུ་གསང་སྦེད་རྫོང་།	Lho nup lu Sangbe Dzong	Sangbe Dzong in the south-west

ནུབ་བྱང་ལུ་གླིང་གཞི། དབུས་ལུ་ ཀྲོང་གསར་ དང་ བཀྲིས་ཆོས་རྫོང་ སྤུངས་ཐང་ཁ་ཚུ་ཡོད།	Nup jang lu Lingzhi Ue lu Trongsa da Trashichoe dzong Punakha tshu yoe	Lingzhi in the northwest In the centre are[Tashi-chhoDzong and Tongsa
ལག་པ་གཡས་པར་ དཔའ་ རྟགས་སག།	Lâ:p 'yep lu pâtâ sa:	The sword is held in the right hand
ལག་པ་གཡོན་པ་ལུ་ དྲ་ ལི་འབག།	Lâ:p 'yoem lu drali bâ	The shield is held in the left hand

སློབ་ཚན་ ༥༢ པ། LESSON 52

དྲི་བ་དྲིས་ལན་ (༣)

CONVERSATION (III)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཡར་བྱོན་བཞུགས་	Ya: joen zhu;	Please come and sit down
ཇ་བཞེས་ནི་སྨོ་ ཚལ་ ལུ་ཆུ་བཞེས་ནི་སྨོ?	Jạ zhe ni 'mo tshelu chu zhe ni 'mo	Would you like to have tea or an orange juce?
ཇ་མིན་དགོ་ ཚལ་ལུ་ ཆུ་ཅིག་གནང་།	Ja mingo tshelu chau ci nang	I dont want tea. give me an orange juice please
ད་རེས་ ཉིམ་ཤར་ནི་ དེ་གིས་ གནམ་མེད་ ས་མེད་དྲོད་འདུག།	Dâre nyim sha: ni di gi 'name same droe du	The sun shines and it is very hot today
ཨིན་པས་ ཚལ་ལུ་ ཆུ་བཞེས།	Imbe tshelu chu zhe	Yes, it is, please have some orange juice

ད་ང་དགོངསམ་ཞུ་གེ།	Dâ nga gom zhu ge	Now I had better go or May I tak leave
ཨ་ཙི་སྡོད་(བཞུགས)	Â tsi doe (zhu)	Please stay for awhile
ང་ཏོ་ཚང་ཅིག་འབད་ སར་འགྱོ་དགོཔ་ཅིག་ཡོད།	Ngatotshaci be sa jo gop ci yoe	I have to go to a friend's place

སློབ་ཚན་ ༥༣ པ། LESSON 53

བསླབ་བྱ།

ADVICE AND COMMONDS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
བཀྲ་མ་ཤིསཔ་མ་འབད།	Tra:maship ma be	Don't get upto any mischief
ག་དང་ཡང་འཆམ་སྡི་སྡོད།	Gâ da ya cham di doe	Be friendly to everyone
ཤོབ་མ་རྐྱབས།	Shop ma cap	Don't tell lies
སེམས་ཐྲང་སྡི་འབད།	Sem thrang di be	Work sincerely
ལག་པ་གིས་ ཨ་རུ་ མ་བརྐུ།	Lap gi âu ma ku	Dont steal
ཕར་ཚུ་ཁ་སླབ་ནི་མ་མང་།	Pha tshu kha 'lapni ma mang	Don't talk idly
རང་ཚོད་བཟུང་།	Rang tshoe zung	Keep your self respect
ཆང་མ་འཐུང་།	Chang ma thung	Don't drink

རྒྱུས་ལེགས་ཤོམ་མ་ཤེས་པའི་མི་ལུ་བློ་མ་གཏད།	Jue leshom be ma she pai 'mi lu 'loma te	Don't trust acquaintances
ཧིང་བཀུ་འོང་།	Hing ku ong	They will take advantage of you
རང་གི་ཡོན་ཏན་མ་ངོམས།	Rang gi yoente ma ngom	Don't be satisfied with your own knowledge
གཞན་གྱི་སྐྱོན་མ་སློང་།	Zhen gi koen ma 'long	Don't point out others
མི་ངན་དང་ ཆ་རོགས་མ་བསྡོམས།	'Mi ngen da charo ma dom	Don't be friendly with bad people
སྡོད་སར་ཆགས་ཏེ་སྡོད།	Doesa cha ti doe	Stay in your place
འདི་རང་མ་བཤལ།	Dêra ma shê	Don't wander about
ཁྱིམ་ནང་ལཱ་འབད་སྡོད།	Chim na la be doe	Stay home and work

སློབ་ཚན་ ༥༤ པ། LESSON 54

གྲངས་ཁ།

NUMBERS

རྫོང་ཁ་ Dzongkha		བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	དབྱིན་ཇི་ English	
གཅིག་	༡	Ci	One	1
གཉིས་	༢	'Nyi	Two	2
གསུམ་	༣	Sum	Three	3
བཞི་	༤	Zhi	Four	4
ལྔ་	༥	'Nga	Five	5
དྲུག་	༦	Dru	Six	6
བདུན་	༧	Duen	Seven	7
བརྒྱད་	༨	Gye	Eight	8
དགུ་	༩	Gu	Nine	9
བཅུ་ཐམ་	༡༠	Cutham	Ten	10

བཅུ་གཅིག་	༡༡	Cuci	11
བཅུ་གཉིས་	༡༢	Cu 'nyi	12
བཅུ་གསུམ་	༡༣	Cusum	13
བཅུ་བཞི་	༡༤	Cuezhi	14
བཅོ་ལྔ་	༡༥	Ce 'nga	15
བཅུ་དྲུག་	༡༦	Cudru	16
བཅུ་བདུན་	༡༧	Cupduen	17
བཅོ་བརྒྱད་	༡༨	Copgye	18
བཅུ་དགུ་	༡༩	Cuegu	19
ཉི་ཤུ་	༢༠	Nyishu	20
ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་	༢༡	Nyishu tsaci	21
ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་	༢༢	Nyishu tshanyi	22
ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་	༢༣	Nyishu tsasum	23
ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་	༢༤	Nyishu tsazhi	24
ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་	༢༥	Nyishu tsanga	25

ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་	༢༦	Nyishu tsadru	26
ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་	༢༧	Nyishu tsaduen	27
ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་	༢༨	Nyishu tsagye	28
ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་	༢༩	Nyishu tsagu	29
སུམ་ཅུ་	༣༠	Sumcu	30
སོ་གཅིག་	༣༡	Soci	31
སོ་གཉིས་	༣༢	So 'nyi	32
སོ་གསུམ་	༣༣	Sosum	33
སོ་བཞི་	༣༤	Sozhi	34
སོ་ལྔ་	༣༥	So 'nga	35
སོ་དྲུག་	༣༦	Sodru	36
སོ་བདུན་	༣༧	So duen	37
སོ་བརྒྱད་	༣༨	Sogye	38
སོ་དགུ་	༣༩	Sogu	39
བཞི་བཅུ་	༤༠	Zhipcu	40

ཞེ་གཅིག་	༤༡	Zheci	41
ཞེ་གཉིས་	༤༢	Zhe 'nyi	42
ཞེ་གསུམ་	༤༣	Zhesum	43
ཞེ་བཞི་	༤༤	Zhezhi	44
ཞེ་ལྔ་	༤༥	Zhenga	45
ཞེ་དྲུག་	༤༦	Zhedru	46
ཞེ་བདུན་	༤༧	Zheduen	47
ཞེ་བརྒྱད་	༤༨	Zhegye	48
ཞེ་དགུ་	༤༩	Zhegu	49
ལྔ་བཅུ་	༥༠	'Ngapcu	50
ང་གཅིག་	༥༡	Ngaci	51
ང་གཉིས་	༥༢	Nga 'nyi	52
ང་གསུམ་	༥༣	Ngasum	53
ང་བཞི་	༥༤	Ngazhi	54
ང་ལྔ་	༥༥	Nga 'nga	55

ང་དྲུག་	༥༦	Ngadru	56
ང་བདུན་	༥༧	Ngaduen	57
ང་བརྒྱད་	༥༨	Ngagye	58
ང་དགུ་	༥༩	Ngagu	59
དྲུག་ཅུ་	༦༠	Drukcu	60
རེ་གཅིག་	༦༡	Reci	61
རེ་གཉིས་	༦༢	Re 'nyi	62
རེ་གསུམ་	༦༣	Resum	63
རེ་བཞི་	༦༤	Rezhi	64
རེ་ལྔ་	༦༥	Re'nga	65
རེ་དྲུག་	༦༦	Redru	66
རེ་བདུན་	༦༧	Reduen	67
རེ་བརྒྱད་	༦༨	Regye	68
རེ་དགུ་	༦༩	Regu	69
བདུན་ཅུ་	༧༠	Duencu	70

དོན་གཅིག་	༧༡	Doenchi	71
དོན་གཉིས་	༧༢	Doen ‘nyi	72
དོན་གསུམ་	༧༣	Doensum	73
དོན་བཞི་	༧༤	Doenzhi	74
དོན་ལྔ་	༧༥	Doen ‘nga	75
དོན་དྲུག་	༧༦	Doendru	76
དོན་བདུན་	༧༧	Doenduen	77
དོན་བརྒྱད་	༧༨	Doengye	78
དོན་དགུ་	༧༩	Doengu	79
བརྒྱད་ཅུ་	༨༠	Gyepcu	80
གྱ་གཅིག་	༨༡	Jâci	81
གྱ་གཉིས་	༨༢	Jâ ‘nyi	82
གྱ་གསུམ་	༨༣	Jâsum	83
གྱ་བཞི་	༨༤	Jâzhi	84
གྱ་ལྔ་	༨༥	Jâ ‘nga	85

གྱ་དྲུག་	༨༦	Jâdru	86
གྱ་བདུན་	༨༧	Jâduen	87
གྱ་བརྒྱད་	༨༨	Jâgye	88
གྱ་དགུ་	༨༩	Jâgu	89
དགུ་བཅུ་	༩༠	Gupcu	90
གོ་གཅིག་	༩༡	Goci	91
གོ་གཉིས་	༩༢	Go ‘nyi	92
གོ་གསུམ་	༩༣	Gosum	93
གོ་བཞི་	༩༤	Gozhi	94
གོ་ལྔ་	༩༥	Go ‘nga	95
གོ་དྲུག་	༩༦	Godru	96
གོ་བདུན་	༩༧	Goduen	97
གོ་བརྒྱད་	༩༨	Gogye	98
གོ་དགུ་	༩༩	Gogu	99
བརྒྱ་ཐམ་པ་	༡༠༠	Jâthampa	100

གཅིག་བརྒྱ་	༡༠༠	Cikja/Jâci	100
ཉིས་བརྒྱ་	༢༠༠	Nyija	200
སུམ་བརྒྱ་	༣༠༠	Sumja	300
བཞི་བརྒྱ་	༤༠༠	Zhipja	400
ལྔ་བརྒྱ་	༥༠༠	'Ngaja	500
དྲུག་བརྒྱ་	༦༠༠	Drukja	600
བདུན་བརྒྱ་	༧༠༠	Duenja	700
བརྒྱད་བརྒྱ་	༨༠༠	Gyepja	800
དགུ་བརྒྱ་	༩༠༠	Gupja	900
གཅིག་སྟོང་	༡༠༠༠	Ciktong	1000
སྟོང་ཕྲག་གཅིག་	༡༠༠༠	Tongthra ci	1000
ཉིས་སྟོང་	༢༠༠༠	Nyitong	2000
སུམ་སྟོང་	༣༠༠༠	sumtong	3000
བཞི་སྟོང་	༤༠༠༠	Zhiptong	4000
ལྔ་སྟོང་	༥༠༠༠	'Ngaptong	5000

དྲུག་སྟོང་	༦༠༠༠	Druktong	6000
བདུན་སྟོང་	༧༠༠༠	Duentong	7000
བརྒྱད་སྟོང་	༨༠༠༠	Gyeptong	8000
དགུ་སྟོང་	༩༠༠༠	Guptong	9000
གཅིག་ཁྲི་	༡༠༠༠༠	Cikthri	10000
ཉིས་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་	༢༥༠༠༠	Nyithri 'ngaptong	25000
འབུམ་	༡༠༠༠༠༠	Bum	100000
ས་ཡ་	༡༠༠༠༠༠༠	Saya	1000000
བྱེ་བ་	༡༠༠༠༠༠༠༠	Jewa	10000000
དུང་ཕྱུར་	༡༠༠༠༠༠༠༠༠	Dungchur	100000000

Vigesimal system

ཁལ་གཅིག་	༢༠	Khe ci	20
ཉི་ཤུ་གཅིག་	༤༠༠	Nyishu ci	400
ཁལ་ཆེན་གཅིག་	༨༠༠༠	Khechen ci	8000
ཡང་ཆེན་གཅིག་	༡༦༠༠༠༠	Yangchen ci	1,60,000

སློབ་ཚན་ ༥༥ པ། LESSON 55

ནདཔ་དང་དྲུང་འཚོ།

PATIENT AND DOCTOR

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ཁྱོད་ག་ཅི་ནཝ་མོ?	Choe gaci nau 'mo?	What are you suffering from?
ང་མགུ་ཏོག་ནཝ་མས།	Nga guto nau me	I have a headache
ཁྱོད་དྲོད་འབར་རྐྱབ་མས་ག?	Choe droe bâ cap me ga?	Do you have a fever?
ཁྱོད་ཟུག་ག་ཏེ་རྐྱབ་མོ?	Choe zu gâte cap 'mo?	Where do you feel pain?
ཁྱོད་ཁ་ཙང་ཕྱི་རོ་ ཞག་ ཉལ་ཚུགས་ཅི་ག?	Choe khatsa pchiru zha: nye tshu ci ga?	Did you sleep well last night?
ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་བ་ནང་ལས་ འབུཔ་ཐོན་མས་ག?	Choe gi âwa na le bup thoen me ga?	Do you have worms in your stool?
ངེའི་ཨ་བ་ནང་ལས་འབུཔ་ ག་ནི་ཡང་ཐོན་ས་མ་མཐོང་།	Nge âwa na le bup gâni ya thoen sa ma thong	I haven't seen any worms in my stool
ངེའི་རྐང་མའི་འགུ་ལུ་རྨ་ཡོད།	Ngi kang mai gu lu 'ma yoe	I have a wound on my leg

རྨ་དི་ག་དེ་སྦེ་ཐོན་ཐོནམ་མོ?	'Mâ di gâte be thoen thoem 'mo?	How did you get this wound?
ང་ལམ་འགྱོཝ་ད་ འགྱེལ་ སོང་པ་ཨིན།	Nga lam jou da gyel sop ing	I got this wound while walking
ཁྱོད་ཀྱི་རྨ་དེ་ བཙེམ་ཞིནམ་ ལས་ ཉིནམ་རེ་ལུ་ སྨན་ཁབ་ ཚར་རེ་ རྐྱབ་པ་ཅིན་ མགྱོགས་པ་རང་དྲག་འོང་།	Choe gi 'ma di tsem zhim le nyim re lu 'men khap tsha re cap ba cin joba ra dra ong	If you get the wound stitched and take injaction once a day you will soon be all right
ད་ཨ་ཙི་ཅིག་དྲག་ཅི་ག?	Dâ â: tsi ci dra ci ga?	Are are you feeling better?
ད་རང་འདི་ཡུདཔ་ཅིག་ དྲག་སོང་ཡི་ལགས།	Dâ ra di yuep ci dra soi la;	Now I am almost well again
དེ་བྱིན་ཁྱོད་རང་ ནངས་པ་ ལས་ སྨན་ཟ་ནི་འབག་ཏི་ ཁྱིམ་ནང་སོང་སྨ་རེད།	De ben choe ra nabale 'men za ni bâ ti chim na song 'mare	Then, from tomorrow take the medicine and go home, O.K.
ལགས་སོ་ བཀྲིན་ཆེ་ལགས།	Las kadrinche la:	All right, Thank you

སློབ་ཚན་ ༥༦ པ། LESSON 56

དྲི་བ་དྲིས་ལན་(༤)

CONVERSATION (IV)

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
ལྟོ་ཚང་ཁྱོད་ནམ་བྱོནམ་སྨོ?	Totsa choe nam joem 'mo?	Friend, when did you come?
ད་ལྟོ་ལྷོདཔ་ཅིག་ཨིན།	Dâto lhoepci ing	I arrived just now
ཁུར་ཆ་ཚུ་ག་ཏེ་ཡོད?	Khucha tshu gâti yoe?	Where is your luggage?
ཁུར་ཆ་ག་ནི་ཡང་མེད།	Khucha gani ya me	I dont have any luggage
ཐིམ་ཕུ་ག་དེ་སྦེ་འདུག?	Thimphu gâte be du?	How is Thimphu?
ཐིམ་ཕུ་གི་ས་ཆ་དི་ཚུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་ ལེགས་ཤོམ་འདུག།	Thimphu gi sacha di tshu 'name same leshom du	The sights of are extremely beautiful
ད་རེས་ང་ཐིམ་ཕུར་འོང་ བའི་ འགོ་དང་པ་ཨིན།	Dâre nga Thimphu ong wai go dangpa ing	It is the first time I have come to Thimphu

ལམ་ཁར་གཱ་རི་ཚུ་ གྲངས་ཁ་མི་ཚོད་པས། ཁྲོམ་ལམ་ཁར་འགྱོཝ་ ད་དྲནམ་བརྟོན་ དེ་མེན་ གཱ་རི་གིས་ བསྣད་འོང་།	Lam kha gâri tshu jankha mi choe be Throm lam kha jou da drem toen de men gari gi 'nye ong	There are innumerable cars in the street Be careful when you walk in the street. Otherwise you will be run over by a car
ཁྱོད་ཐིམ་ཕུ་ལུ་ ལྟོ་ ཚང་ཡོད་ག?	Choe Thimphu lu totsha yoe ga?	Do you have any friends in Thimphu?
ཐིམ་ཕུ་འབྲུག་བཟའ་ ཁང་ནང་ ལས་སྐྱིད་རྡོ་ རྗེ་ཟེར་མི་དེ་ ངེའི་ལྟོ་ ཚང་འཆམ་ཤོས་ཅིག་ རང་ཨིན།	Thimphu druk zakhang na Leki do ji se 'mi di nge totsha cham shoe ci ra ing	Leki Dorji is my best friend and he works in Druk Hotel in Thimphu
འབྲུག་བཟའ་ཁང་ནང་ བཤལ་འགྱོ་ཚོག་ག?	Druk zakhang na lu shê jo cho ga?	Can we go to see the Druk hotel?

ཁྱོད་ལཱ་ག་ཅི་རང་ འབད་ནི་ཡོད་གོ?	Choe la: gaci ra be ni yoe go?	What work you have to do?
ང་ཤེས་རིག་ཡིག་ཚང་ ནང་ འགྱོ་ནི་ཅིག་ཡོད།	Nga sheri yitshang na jo ni ci yoe	I have go the Education office
དྲག་ཤོས་ཀྱིས་ ཤོག་ ཞེར་གསུང་དེས།	Drasho gi sho: se sung de	The officer has told me to come there
ང་ལུ་བཀའ་གནང་ཚར་ཡི། དྲོ་པར་ཁོ་དང་མཇལ་ཡི།	Nga lu ka 'na: tshayi dropa kho da je yi	He has already told me. I met him this morning
ང་སྡོད་སར་ཤོག།	Nga doe sa sho:	Come to my place
ཆུ་ཚོད་ག་དེ་ཅིག་མོ?	Chutshoe gâte ci 'mo	What time is it?
ཆུ་ཚོད་ལྔ་ཨིན་མས།	Chutshoe 'nga in me	It is five o'clock
ཁྱོད་ག་ཨིནམ་མོ?	Choe gâ im 'mo?	Who are you?
ང་སངས་རྒྱས་ཨིན།	Nga sangye ing	I am Sangye
ཁྱོད་ག་ཅི་དགོཔ་མོ?	Choe gaci gop 'mo?	What do you want?
ང་ག་ནི་ཡང་མིན་དགོ།	Nga gani ya mingo	I don't want anything

དེ་སྦེན་ ག་ཅི་འབད་ པར་འོངམ་མོ?	Deben gaci bewa o:m 'mo?	Then what did you come for?
ཕྱི་ཁར་སོང་།	Pchikha song	Go out
ང་ཕོ་གནམ་དང་ཕྱད་ པར་འོངམ་ཨིན།	Nga phogêm da pche pa om ing	I came to meet my brother
ཁྱོད་ཀྱི་ཕོ་གནམ་ག་ཨིནམ?	Choe gi phogem gâ im?	Who is your brother?
ངེའི་ཕོ་གནམ་ཚེ་རིང་ཨིན།	Nge phogêm Tshering ing	My brother is Tshering
ཁོ་ཁྲོམ་ལུ་ ཤ་ཉོ་བར་ ཡར་སོང་ཡི།	Kho throm lu sha nyo wa ya so yi	He went to the market to buy some meat
ང་བཅས་ནངས་པར་ ལོ་ ལྟར་གྱི་ཆོག་གཏང་ནི་ཨིན།	Nga ce na:pa lo tagi choga tangni ing	We will perform annual rites tomorrow
ལོག་མཇལ་གེ།	Lok je ge	See you again
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།	Trashi Dele	Good luck Bye

སློབ་ཚན་ ༥༧ པ། LESSON 57

ཆབ་སྲིད་ནང་མཁོ་བའི་བརྗོད་ཚིག།

POLITICAL TERMINOLOGY

རྫོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
རྒྱལ་ཁབ་	Gyekhap	Kingdom/country
མི་སེར་	'Mise	Public,subject population
གཞུང་	Zhung	Government
སྲིད་བྱུས་	Sijue	Policy
ཁྲིམས་ལུགས་	Thrimlu	Rules & Regulations/ law
རང་མགོ་རང་འདྲོངས་	Rangorang-drong	Self reliance
རང་མཁོ་རང་ལྡང་	Rangkho-rangdang	Self sufficient
སྒྲིགས་དང་ཁྲིམས་	Drida thrim	Discipline law and order
ཆབ་སྲིད་	Chapsri	Politics
རྒྱལ་རབས་	Gyerap	History

ཚན་རིག་	Tsenrig	Science
རང་དབང་རང་བཙན་	Rangwarang-tsen	Sovereign independence
མཐའ་དམ་ཚིག་	Thadamtshi	Loyalty
ལས་རྒྱུ་འབྲས་	Lejumdre	Karmic action, retribution/ cause and effect
སྒྲིག་ལམ་རྣམ་གཞག་	Driglam Namzha	Code of behaviour or discipline
རྒྱལ་གཅེས་ཕ་ཞེན་	Gyelce shazhen	Patriot
སྲུང་སྐྱོབས་	Srungcop	Security
རྫོང་ཁག་	Dzongkhag	District
དྲུང་ཁག་	Drungkhag	Sub-division
གེད་འོག་	Geog	Block
ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ཆུང་	Yarge Tshokchung	Development Committee
རྒྱལ་ཡོངས་གྱོན་ཆས་	Gyeyong Gyoenche	National dress
རྒྱལ་ས་	Gyesa	Capital

མཐུན་ལམ་	Thuenlam	Relation
དམ་ཚིག་གཅིག་སྒྲིལ་	Damtshig cig dri	Unity
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་རྟགས་	Gyekhap ki ngota	National Identity
ལམ་ལུགས་སྲོལ་	Lam Lugsoe	Culture and Tradition
འབྲུག་གི་རྩ་བ་གསུམ་ཟེར་ མི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་ འབྲུག་གཞུང་ འབྲུག་རྒྱལ་ ཁབ་གསུམ་ལུ་སླབ་ཨིན།	Druk gi tsau sum semi di Druk gyep druk Zhung Druk Gyelkhap sumlu 'lap ing	The tsawa sum mean the King, the government, and the Kingdom
ཐ་དམ་ཚིག་བསྟེན་ཟེར་མི་ འདི་ བཀའ་གང་གནང་ གསུང་ཅི་འགྲུབ་ལས་མ་ འགལ་བར་ཕྲང་སྟི་འབད་ མི་འདི་ལུ་སླབ་འོང་།	Thadamtshi ten semidi kaga 'nag sung cidrup le magewa thrang di bemi dilu 'lapong	Thadamtshi means to serve with sincerity loyalty and respect to the king, the government, and the Kingdom

ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཟེར་མི་འདི་ ལཱ་ལེགས་ཤོམ་ཤོམ་འབད་ མི་གི་ འབྲས་བུ་ལེགས་ཤོམ་ འོང་ནི་དང་ ཟོགཔོ་འབད་མི་ གི་ འབྲས་བུ་ཟོགཔོ་འོང་མི་ ལུ་ མནོ་བསམ་བཏང་སྟེ་ ལཱ་ ལེགས་ཤོམ་ཙང་ཙང་ འབད་ མི་ལུ་སླབ་འོང་།	Lejumdre semidi la: leshom bemigi drep leshom ọngi da la: zo:pbemigi drep zo:p ọngni lu 'nosom tang te la: leshom tsangtsa bemilu 'lapong	Lejumdre means to beleive that if we do good, the result will be good and if we do bad, the result will be bad
རྒྱལ་གཅེས་ཕ་ཞེན་ཟེར་མི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ རང་སྲོག་ ལས་ལྷག་སྟེ་ གཅེས་ཏོག་ཏོ་སྦེ་ འབད་མི་འདི་ལུ་སླབ་ཨིན།	Jelce shazhen semi di gyekhap ki doenlu rang srok le lhak te cetok to bemi de lu 'lap ing	Gyelce shazhen means the one who can sacrifice his own life for the nation

སློབ་ཚན་ ༥༨ པ། 58

བསུ་སྐྱོལ།

RESPECTFUL CONVERSATION

ཇོང་ཁ་ Dzongkha	བརྗོད་སྒྲ་ Pronunciation	ཨིང་ལིཤ་ English
སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་ལགས།	Kuzu zangpo la	How are you?
ག་ལས་བྱོནམ་སྨོ?	Gâ le joem 'mo?	Where are you coming from?
ཡར་ཤོག་(བྱོན)	Ya: sho: (joen)	Please come up
ཡར་ལོངས་(བཞེངས)	Ya: long (zheng)	Please get up
ཕར་སོང་(བྱོན)	Pha: song (joen)	Please go over there
ལོག་ཕྱད་གེ་(མཇལ)	Lok pche ge (je)	See you again
ཇ་འཐུང་(གསོལ་ཇ་བཞེས)	Ja thung (soeja zhe)	Please have tea
འདི་སུ་ཇ་ཨིན།	Di suja ing	This is suja
ད་མི་ཞུ།	Dâ: mi zhu	no, thanks
ང་དང་མཉམ་ཅིག་བྱོན།	Nga da 'nyamci joen	Please come with me

སློབ་ཚན་ ༥༩ པ། LESSON 59

གདང་ཡིག།

A LETTER

༄ ངེའི་ལྷོ་ཚང་ ཚེ་རིང་ལུ། ཞུ་དོན་ ལྷོ་ཚང་ཁྱོད་ཡང་ དཀོན་མཆོག་གི་ ཐུགས་རྗེ་ལས་ འགལ་རྐྱེན་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ ཧེ་མར་བཟུམ་རང་ཡོདཔ་འོང་མནོ་བའི་ རེ་བ་ཡོད། ན་ལུ་ང་ཡང་ གནས་སྐབས་ཅིག་ བདེ་ཏོག་ཏོ་རང་ཡོད། ད་རེས་ ལོ་འཁོར་ཆོས་རྒྱུགས་ ཞུལ་ཚར་ཏེ་ གཡུལ་ཁ་ལུ་ ངལ་གསོ་འགྱོ་ནི་འབད་དོ། ལྷོ་ཚང་ཁྱོད་དང་ མཇལ་ནི་གི་ མནོ་བསམ་སྦྲོམ་ཡོད་རུང་ ང་བཅས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ལམ་ཐག་རིང་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ མཇལ་མ་ཚུགས། ཨིན་རུང་ གནས་ཚུལ་ཡི་གུ་ འཕྲུལ་འཕྲུལ་བསྐྱལ་གནང་ ང་གིས་ཡང་ ཡི་གུ་བསྐྱལ་འོང་ ཤུལ་ལས་ ལེགས་ཤོམ་འབད་མཇལ་བའི་ སྨོན་ལམ་དང་བཅསཔ་འབད་ ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོ་ཚང་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཟླ་ཚེས་ལུ་

ཕུལ།

བརྗོད་སྒྲ། PRONUNCITION

Ngi totsha tshiri lu zhu doen totsha choe ya koencho gi thuje le geken gani ya me pa hema zum ra yoep ọng 'no wai rewa yoe Na:lu nga ya 'nekap de toto ra yoe Dâre ngace lokho choeju phue tsha di 'yue-kha lu ngeso jo ni be do Totsha choe da je ni gi 'nosam bom yoe ru ngace 'nyi kiba:na lam tha ring wai tap ki je ma tshu Inru 'netshue yigu threthre ke 'nang Nga gi yang yigu ke ọng Shue le leshom be je wai 'moelam da ce:p be choe gi totsha trashi phuen tsho gidâtshe lu phue.

ཨིང་ལིཤ། ENGLISH

My dear Tshering,

I hope that you are well as before by the grace of god. I am also very well these days. Now we have finished our annual exams and are ready to go on a vacation. Although I have a great desire to meet you, it is impossible because there is a long distance between us. Even so please send letters and news often. I will also write. I pray that we may meet in good health in the future.

Sincerely yours

Trashi Phuntsho

སློབ་ཚན་ ༦༠ པ། LESSON ༦༠

རྒྱལ་པོའི་བརྟན་བཞུགས།

NATIONAL ANTHEM

འབྲུག་ཙན་དན་བཀོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ན། |

Druk tsende koe-pai gye khap na.
In the Thunder dragon Kingdom Adorned with sandalwood.

དཔལ་ལུགས་གཉིས་བསྟན་སྲིད་སྐྱོང་བའི་མགོན། |

Pe lug 'nyi tensri cong wai goen.
The protector who guards the techings of the dual system.

འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ། |

Druk gyepo 'ngada Rimpoche
He, the precious and glorious ruler causes dominion to spread.

སྐུ་འགྱུར་མེད་བརྟན་ཅིང་ཆབ་སྲིད་འཕེལ། |

Ku Jurme Tencing chapsri phe
While his unchanging person abides in constancy.

ཆོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས། |

Choe Sangye tempa Dâr Zhing gye
As the doctrine of the Lord Buddha flourishes

འབངས་བདེ་སྐྱིད་ཉི་མ་ཤར་བར་ཤོག |

Bâng Deki Nyima sha: wa sho:
May the sum of peace and happiness shine on the people